

Iš mokyklos Beslane, Š. Osetijoje, griuvėsių išnešta per 350 žuvusiųjų, kai nelaisvėje buvo laikomi 1180 vaikų ir suaugusių. Toje vietoj Beslano vadžia žada pastatyti žuvusiems atminti paminklą. *AP nuotr.*

LIETUVA NEDARYS NUOLAI DŲ RUSIJAI

Vilnius, rugsėjo mėn. 15 d. (ELTA) Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis Lietuvos radijui pareiškė, kad Lietuva pasirengusi daryti įvairių nuolaidų dėl prekių tranzito į Kaliningradą, tačiau ne Lietuvos suverenumo sąskaita. Ministras ragina Rusiją Karaliaučiaus problemas spręsti tiesiogiai su Lietuva, o ne daryti spaudimą Vilniui per Europos Sąjungą.

A. Valionio teigimu, nebus jokių specialių sutarčių dėl prekių tranzito, visi klausimai suderinti ir įtvirtinti Europos Sąjungos 2002 metų dokumente.

Rusijos užsienio reikalų ministerija kritikuoja neseniai Lietuvos Seimo priimtą rezoliuciją dėl bendradarbiavimo su Karaliaučiaus sritimi. Šis dokumentas kelia Rusijai rimtų klausimų, pareiškė trečiadienį ministerijos atstovai.

Pasak jų, Lietuvos parlamento deputatai iš esmės "nori dezavuoti 2002 metais Rusijos ir Europos Sąjungos sudarytus susitarimus dėl bevizio režimo greitojo traukinio ir ekspertų pasiūlymus dėl šio projekto, taip pat vėlesnius Rusijos ir ES susitarimus".

Rusija, anot URM parei-

gūnų, "niekada nevartojo sąvokos "koridorius" derybų dėl tranzito į Karaliaučiaus sritį kontekste ir tebemano, jog yra galimybė rasti šios problemos sprendimą, gerbiantį tiek Lietuvos suverenitetą, tiek Rusijos nacionalinius interesus".

"Vilnius ir Briuselis ne kartą yra pareiškę, jog Lietuvos įstojimas į ES padės gerinti naujos ES narės ir Rusijos santykių atmosferą. Minėtos rezoliucijos dvasia ir raidė rodo ką kita", - pabrėžė Rusijos diplomatai. Maskvos nuomone, "visos ES šalys, tarp jų - Lietuva, turi padėti realizuoti Rusijos, Lietuvos ir ES susitarimus, o ne trukdyti tai daryti".

Dabar Rusijoje ruošiamasi posėdžiams Valstybės Dūmoje, kuriuose bus svarstomas Protokolo dėl Rusijos ir ES partnerystės ir bendradarbiavimo sutarties taikymo naujiems dalyviams ratifikavimo klausimas. "Rusijos vykdomoji valdžia yra suinteresuota, kad jie būtų kuo konstruktyvesni. Lietuva, matyt, tuo nesuinteresuota", - pabrėžė Rusijos URM pareigūnai.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis

BNS teigė, jog Rusija reiškia pretenzijas dėl to, kas jau įgyvendinta ir visiškai atitinka ankstesnius Rusijos ir ES susitarimus dėl Karaliaučiaus tranzito.

"Aš pasiruošęs atsakyti į visus Rusijos URM "klausimus", tik tam reikia kalbėtis", - sakė ministras. Jo teigimu, prieš kelis mėnesius pasikeitus Rusijos vyriausybei, ji iki šiol nedelegavo naujų atstovų į abiejų šalių Tarpvyriausybines bendradarbiavimo komisijos darbo grupes.

"Mes geranoriškai vykdomė viską, kas apibrėžta 2002 metų lapkritį Briuselyje paskelbtoje ES ir Rusijos viršūnių deklaracijoje. Visos priemonės, susijusios su Karaliaučiaus tranzitu, tampa ES direktyvomis. Savo ruožtu, pabrėžiu, mes negalime imtis žalingų Lietuvos suverenitetui priemonių, ką patvirtina ir Seimo priimta rezoliucija", - sakė A. Valionis.

Jo teigimu, nepagrįsti ir Rusijos priekaištai ir dėl greitojo traukinio projekto.

"Kaip ir buvo numatyta, greitojo traukinio galimybių studija parengta ir spalio 6 dieną bus pateikta Europos Komisijai", - sakė A. Valionis.

Praėjusią savaitę Seimo rezoliucija pasipiktino Rusijos parlamento provyriausybines frakcijos "Rodina" ("Tėvynė") lyderis Dmitrijus Rogozinas, kuris teigė, jog Seimo sprendimas "turi išskirtinį provokacinį pobūdį".

Seimas praėjusį penktadienį priimtoje rezoliucijoje kategoriškai nepritarė Rusijos pernai gegužę Europos Komi-

V.LANDSBERGIS EUROPARLAMENTE APKALTINO RUSIJĄ SLEPIANT ŽUDYNIŲ KALTININKUS

Strasburgas, rugsėjo 15 d. (BNS) Europos Parlamente trečiadienį svarstant kovą su tarptautiniu terorizmu Lietuvos atstovas Vytautas Landsbergis apkaltino Rusiją slepiant Lietuvos muitininkų žudikus.

"Kai Rusijos valdžia smerkia dvigubus standartus, atsiranda vilties, kad bus persekiojami ir rusų teroristai", - sakė V.Landsbergis, priminęs, jog iki šiol Rusija atsisako išduoti asmenis, 1991 metų liepos 31-osios naktį nužudžiusius septynis Lietuvos muitininkus Medininkų pasienio poste.

"Nusikaltėliai žinomi, jie gyvena Rusijoje apsaugoti ir aprūpinti jos valdžios, kuri atsisako bendradarbiauti su Vilniumi dėl teisingumo. Tiek daug kalbėdami apie kovą prieš terorizmą, Rusijos vadovai ne vienu atveju rodo dvigubų standartų ir veidmainystės pavyzdį", - pridūrė jis.

Pasak EP spaudos tarnybos pranešimo, jis paragino Euro-

pos Sąjungą įtikinti Rusiją pakeisti savo elgesį. V.Landsbergis priklauso didžiausiai Europos Parlamente Europos liaudies partijos - Europos demokratų (ELP-ED) frakcijai.

Trečiadienį Europos Parlamentas, taip pat Europos Komisija ir Europos Ministrų Taryba, prisimindami Šiaurės Osetijoje įvykusią įkaitų tragediją, griežtai pasmerkė tarptautinį terorizmą ir išreiškė nuoširdžią užuojautą Beslano aukų šeimoms.

Kalbėdamas apie Beslano tragediją, V.Landsbergis pažymėjo, jog Rusija Čečėnijoje turi atsisakyti principo "pirmiau pergalė, paskui taika" ir tai išgelbėtų tūkstančius gyvybių. "Klysta tie, kurie sako: "pirmiau pergalė, paskui taika". Tai akligatvis. Reikia, kad ateitų kita samprata: "taika yra pergalė", - sakė jis, Rusijos veiksmus Čečėnijoje pavadinęs "anachronistišku kolonijiniu karu".

sijai pateiktam memorandumui, siūlančiam, kad Karaliaučiaus tranzitas per Lietuvos teritoriją vyktų "pagal Rusijos vidaus įstatymus" ir būtų laikomas Rusijos "vidaus tranzitu", taip pat Rusijos šių metų birželį paskelbtiems pasiūlymams dėl bevizio traukinio per Lietuvą.

Europos Komisija rugsėjo pradžioje pareiškė remianti dar prieš Lietuvos įstojimą į ES pasiektus ir dabar galiojančius susitarimus su Rusija dėl jos piliečių tranzito per Lietuvos teritoriją į Karaliaučiaus sritį.

Pasak EK komisaro Chriso Pateno, atsakingo už išorinius santykius, "tai yra geras susitarimas, ir Rusija turi jo laikytis".

Pagal ES ir Rusijos susitarimą, nuo praėjusių metų liepos 1-osios į Karaliaučiaus sritį ir iš jos per Lietuvos teritoriją tranzitiniais traukiniais vykstantys Rusijos piliečiai privalo turėti supaprastintus tranzito geležinkeliu dokumentus.

Automobiliais ir autobusais tarp Rusijos ir Karaliaučiaus srities per Lietuvą keliaujantys Rusijos piliečiai turi gauti supaprastintus kelionės dokumentus. Šie dokumentai yra panašūs į visas, tačiau išduodami paprastesne tvarka ir nemokamai.

Seimo rezoliucija, be kita ko, ragina Rusiją sudaryti palankias sąlygas Karaliaučiaus srities socialiniam ir ekonominiam vystymuisi, atverti ją regioniniam bendradarbiavimui ir taip suteikti Karaliaučiaus sričiai ateities plėtros perspektyvą, tuo sudarant sąlygas srities gyventojams visiškai pasinaudoti ES plėtra ir Karaliaučiaus srities kaimynystėje vykstančiais intensyvaus ekonominio augimo procesais.

Lietuva ragina Rusijos vadovus pradėti realiai bendradarbiauti su ES dėl Karaliaučiaus srities socialinio ir ekonominio vystymosi, tai yra pradėti dialogą dėl atskiro veiksmų plano dėl Karaliaučiaus srities ekonominės ir socialinės plėtros parengimo.

Lietuvos nuomone, Karaliaučiaus srities nesugebėjimas prisiderinti prie dinamiškos regiono plėtros ilgainiui gali tapti socialinės ir politinės įtampos šaltiniu, o Rusijos požiūris į Karaliaučiaus srities vystymąsi atsižvelgiant tik į tranzitą tarp Karaliaučiaus srities ir likusios Rusijos neleidžia iš esmės spręsti šios srities socialinės ir ekonominės plėtros, aplinkosaugos problemas, švietimo ir kultūros paveldo išsaugojimo klausimus.

ŠUSTAIŠKĄ IR BUVUSĮ KGB MAJORĄ VIENIJA NEAPYKANTA LANDSBERGIUI

Radikaliosios Laisvės sąjungos vadui Seimo nariui Vytautui Šustauskui per rinkimų kampaniją nemokamai talkinti sutiko buvęs KGB karininkas, 716 litų pensiją iš Rusijos specialiųjų tarnybų šiuo metu gaunantis Vladas Gulbinas. V. Gulbinas *Lietuvos rytui*

aiškino, kad juos su V. Šustausku vienija neapykanta dabartiniam Europos Parlamento nariui konservatoriui Vytautui Landsbergiui. Pasak dienraščio, V. Gulbinas Laisvės sąjungos vadovą sužavėjęs savo viešu pareiškimu, esą V. Landsbergis - buvęs KGB agentas. *ELTA*

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Šios kadencijos Seimas buvo pats skandalingiausias per visą atkurtos Nepriklausomybės istoriją. Tokią išvadą padarė Seimo Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkas Algimantas Salamakinas. Apibendrinus komisijos darbo rezultatus per šio Seimo kadenciją paaiškėjo, kad daugiausia kartų viešuosius ir privačiuosius interesus savo veikloje buvo supainiojęs turtingiausias parlamentaras, Darbo partijos vadovas **Viktoras Uspaskichas**, jis dėl to įspėtas 4 kartus. Parlamentaro etiką skandalingais išsišokimais ir pareiškimais, anot komisijos sprendimo, pažeidė Lietuvos laisvės sąjungos vadas **Vytautas Štusauskas**. Iš viso Seimo nariai viešuosius ir privačiuosius interesus buvo supainioję 12 kartų, o etikai nusizengę 26 kartus. Komisija 34 kartus buvo nusprendusi, jog pažeistos įstatymų priėmimo procedūros ir jas reglamentuojantis Seimo statutas.

Po prezidento Valdo Adamkaus skambučio generaliniam prokurorui Antanui Klimavičiui, paaiškėjo, jog prokuratūra iš Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) nutarė perimti likusią su galimu politikų papirkinėjimu susijusią medžiagą. Pasak Generalinės prokuratūros atstovo spaudai Vidmanto Putelio, sprendimas perimti su "Rubicon group" finansine veikla susijusią medžiagą priimtas. Politikavimu įtarinėjama STT Seime perėjo į kontrpuolimą ir į apklausą pakvietė tarnybos veiklą tiriančios komisijos pirmininką Raimondą Šukį. Komentuodami tokią įvykių seką kai kurie Seimo nariai ėmė įtarinėti, kad Prezidentas Valdas Adamkus teisėsaugos institucijoms esą ėmė daryti spaudimą.

Generalinė prokuratūra nutarė perimti ir kitą ikiteisminį tyrimą - dėl ūkinės-finansinės "Rubicon group" veiklos. Pasak generalinio prokuroro Antano Klimavičiaus, toks sprendimas priimtas atsižvelgiant į tai, kad abu tyrimai yra susiję. Paklausus, kodėl sprendimas perimti medžiagą padarytas po to, kai STT buvo viešai kritikuota dėl savotiško demaršo prieš galimą teisėsaugininkų piktnaudžiavimą vykdant operatyvinę veiklą tiriančios Seimo komisijos pirmininką Raimondą Šukį, Generalinės prokuratūros atstovas spaudai V. Putelis buvo mįslingas, jis teigė, jog "laiko momentas pasirinktas toks, o ne kitoks". STT atstovė spaudai Elena Martinonienė teigė, jog tarnyba bylas perduos "artimiausiu metu".

Telefonu su A. Klimavičiumi pasikalbėjęs Prezidentas V. Adamkus pasveikino Generalinės prokuratūros sprendimą perimti iš STT rezonansinių bylų ikiteisminį tyrimą. V. Adamkaus atstovės spaudai Ritos Grumadaitės teigimu, valstybės vadovas išreiškė viltį, jog taip bus užtikrintas nešališkas bei veiksmingas šių didelių rezonansų turinčių bylų tyrimas. "Prezidentas nevienareikšmiškai vertina STT veiksmus, tad, prokuratūrai perimus bylas, tikisi nešališko jų tyrimo", - sakė R. Grumadaitė.

Kandidatus į Seimą reklamuojančius plakatus jau nebebus galima kabinti bet kur. Šiuometinių rinkimų naujovė - išorinė politinė reklama bus tik griežtai nustatytose vietose. Pasak Klaipėdos savivaldybės administracijos direktorės Juditos Simonavičiūtės, uostamiestyje partijos ir kandidatai galės reklamuotis prie 55 miesto rinkimų apylinkių. Apriboti išorinę politinę reklamą rugpjūčio pabaigoje nusprendė Seimas kilus korupcijos skandalui ir įtarimams, kad partijos kaupia lėšas nelegaliais būdais, o po to esą atsiskaito už paramą savo šešėliniams rėmėjams palankiais įstatymais.

Per Seimo rinkimus su Darbo partijos vadu Viktoru Uspaskichu Kėdainiuose susigrumti nusprendęs liberalcentristų vadas Artūras Zuokas šiame mieste atidarė rinkimų štabą. Vienmandatėje rinkimų apygardoje Kėdainiuose kandidatūrą yra iškėlęs ir socialdemokratas Algimantas Salamakinas.

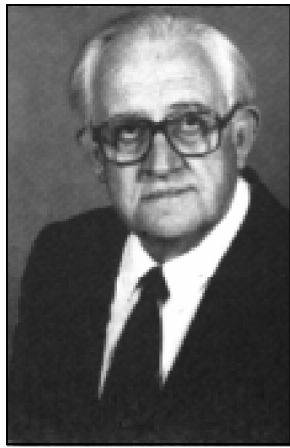
Rugsėjo 14 d. 13 valandą Lietuvos mokyklose nutilo šurmuly - mokiniai ir mokytojai tylos minute pagerbė teroristų išpuolio Šiaurės Osetijos Beslano miesto mokykloje aukas. Tokia akcija vyko visose Europos Sąjungos šalių mokyklose.

Skandalingai pagarsėjusio verslininko Jurijaus Borisovo vadovaujamos bendrovės "Avia Baltika" turtas sumažėjo beveik milijonu litų. Apeliacinio teismo sprendimu šiai įmonei teko sumokėti 840 tūkst. litų bendrovei Panevėžio statybos trestui už Vytauto Lapėno skraidymo mokyklos rekonstrukciją. Panevėžiečiai sulaukė paskutinių 60 tūkst. litų iš priteistos sumos.

Kandidatų į Seimą sąrašuose padaugėjo moterų. Šių metų Seimo rinkimų sąrašų pirmuosiuose dešimtuose - pustrėčio karto daugiau moterų, palyginti su 2000 m. rinkimų sąrašais. Vyriausiajai rinkimų komisijai (VRK) paskelbus partijų rinkimų sąrašus, penkiolikos partijų ir koalicijų sąrašų pirmuose dešimtuose buvo 38 moterys (25,33 procento). Prieš ketverius metus penkiolikos partijų ir koalicijų sąrašų viršūnėje tebuvo 15 moterų (10 procentų).

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Amerika minėjo nemalonią sukaktį, didelį teroristų puolimą rugsėjo 11-tąją dieną. Šią sukaktį dar žiauriau paminėjo čečėnai teroristai, puldami Šiaurinės Osetijos vidurinę mokyklą. Rusijos kariuomenės štabo viršininkas generolas Yuri Baluyevsky atsiliepė, pasitaręs su NATO organizacijos vadais, paskelbė, kad atėjo laikas sunaikinti teroristus, nežiūrint, kur būtų jų teroro vadai. Generolas paskelbė, kad Rusijos kariuomenės vadovybė sumokės po 10 milijonų dolerių už informaciją, kur slapstosi du Čečėnijos vadai: Aslan Maskhadov ir Shamil Basayev. Rusijos vyriausybė ir saugumo organai mano, kad tie du čečėnų vadovai suplanavo paskutinius Rusijos teritorijos puolimus Beslano mieste. Teroristai okupavo tą mokyklą ir įkaitais pagrobė moksleivius, jų mokytojus, tėvus, iš viso belaisviais tapo 1,200 žmonių, daugiausia vaikų. Iš pastato bėgančius vaikus apšaudė teroristai, nušovė 320 moksleivių.

Teroristai vieną bombą išsprogdino netyčiomis. Didelė dauguma įkaitų buvo laikomi gimnazijos salėje dideliam karštyje be maisto, be vandens. Valdžios atstovas Vladimir Ustinov pasakė spaudai, kad netyčia sprogsi bomba sukėlė paniką. Vaikai pradėjo bėgti iš salės. Netyčia sprogsi bomba buvo įtaisyta

Rusijos prez. Vladimir Putin pranešė savo kabinetui, kad jis planuoja perimti įstatymų leidimo kontrolę ir 89 gubernatorių skyrimą savo žinion.

Reuters

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

— Keliais sakiniais —

• **Čečėnų sukilėliai**, atsiliepdami į Maskvos siūlymą sumokėti 10 milijonų dolerių už informaciją, kur slapstosi

čečėnų teroristų vadai, pasiūlė 20 mil. dol. už nužudymą Rusijos prez. Vladimir Putin.

• **Gudijos** valdžia uždarė šešių laikraščių leidimą. Pre-

zidentas Lukašenka bando praveisti referendumą, kuris pakeistų konstituciją ir leistų jam būti prezidentu jau trečią

(Nukelta į 3 p.)

TERORISTAI NERIMSTA

krepšinio salės tinkle. Vaikai ėmė bėgti, teroristai daugelį nušovė šūviais į nugarą, tada rusų kareiviai atsišaudė. Teroristai tuomet rugsėjo 1 d. susirinko netolimam miške ir paskelbė kariuomenės vadovams, kad nepaklusniems įkaitams gresia mirtis.

Amerikos karo daliniai bandė atsišaudyti Irako Fallujh mieste, kuriame įsikūrė Suni religiniai kovotojai. Jie pasivadino Fallujah brigada. Temperatūra tame regione siekė 114 laipsnių. Brigados kovotojai atrodė jauni vyrai 20 ar 30 metų. Jie daug irakiečių nušovė, kaltindami, kad jie yra Amerikos šnipai. Vietinė policija naujosios Irako valdžios rankose pabėgo iš miesto. Šalia Falujah Sunių islamo jėgos okupavo Ramadi ir Samarra miestus. Vyriausia tų miestų valdžia liko šešių religinių vadų mujageden Shura Tarybos rankose. Tai tarybai vadovauja šeikas Abdullah al Janabi. Jis gyrėsi, kad nuo gegužės mėnesio religiniai teismai nubaudė apie 30 irakiečių išdavikų, šnipų, Amerikos tarnų.

Pentagonas vėl paskelbė, kad Irako kare žuvo 1,005 Amerikos kariai. Tiek žuvusių buvo iš visų koalicijos narių. JAV karių žuvo, kaip skelbė prezidentas G. W. Bush, 867, Britanija prarado 64 kareivius; Italija 18; Ispanija - 11; Lenkija - 10; Bulgarija ir Ukraina po 6; Slovakija 3; Tailandija - 2; Danija, Salvadoras, Estija, Vengrija, Latvija ir Olandija prarado po vieną kareivį.

Rusijos prezidentas Vladimir Putin sarkastiškai prabilo per valstybinę televiziją, pasmerkdamas "vaikų žudytus", sakdamas, kodėl mes nesusitinkam su Osama bin Laden, pakviečiam jį į Briuselį ar į Baltuosius rūmus ir paklausiam jį, ko jis pageidauja

iš mūsų, kad paliktų mus ramybėje".

Rugsėjo 11 savižudžių teroristų puolimas buvo paminėtas vėliavų pusiau stiebo iškėlimu. Arlingtono kapinėse padėti vainikai priminė amerikiečiams žuvusius ir šimtus sužeistų. Vainikus, palydint gedulingiems orkestro garsams padėjo prezidentas Bush, viceprezidentas Dick Cheney su žmonomis. Šią sukaktį paminėjo ir sąjungininkai už vandenyno Didžiojoje Britanijoje. Terorizmą pasmerkė Anglijos laikraštis "The Guardian". Rusijos prezidentas pasakė tam laikraščiui, kad per paskutines dvi savaites čečėnų teroristai nužudė daugiau kaip 500 Rusijos piliečių. Po paskutinio puolimo prezidentas Vladimir Putin sukviėtė į Maskvos Raudonąją aikštę 130,000 protesto demonstraciją. Kremliaus patarėjas Aslenbek Aslachanov paskelbė, kad jis turėjo tris pasikalbėjimus su čečėnų vadais, norėdamas apsaugoti mokyklos vaikus, tačiau teroristai nesidomėjo, atmetė jo prašymus.

Amerikos kovos su teroristais Čečėnijoje sutapo su keturiais uraganais "po uragano "Frances" su 13 colių lietaus ir 105 mylių per valandą stiprumo vėjų teko evakuoti daugybę Floridos miestelių. Audrą sekė uraganas "Ivan". Amerikiečiai ieškojo benzino savo automobiliams bėgimui į šiaurę. Granadoje neliko nė vieno nesužaloto pastato. Skaudžiai paliestos buvo ne tik Barbados, St. Lucia, St. Vincent salos, Florida, South Carolina, Alabama. Audroje žuvo 40 žmonių vien Jamaikoje. Čia nutrūko "Charley uragano paliestas susisiekimas lėktuvais. Daug pastatų sugriuvo, vandeniui palautuose kalnuose.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

"RUGSĖJO REVOLIUCIJA"

2001 metų rugsėjo 11-osios teroristų puolimai sukrėtė pasaulį. Jungtinės Amerikos Valstijos tuoj paskelbė karą prieš terorizmą. Tas karas dabar suprantamas, kaip Amerikos pastangos likviduoti tarptautinių teroristų veiklą, kuriai vadovauja "al Qaida" teroristai. Amerika suteikė sau teisę kovoti bet kur ir bet kada ir bet kokiomis priemonėmis prieš teroristus. Tai ir sudaro "Busho doktrinos" pagrindą, kuri buvo pritaikinta ir prieš Husseino režimą Irake.

JAV prezidentui pasisekė sutelkti antiteroristinę koaliciją po tragiškųjų įvykių New Yorke ir Washingtone. Šią padėtį labai greitai suprato Rusijos prezidentas ir Rusija buvo viena iš pirmųjų prisijungusi prie antiteroristinės koalicijos, pasiryžusi sutramdyti terorizmą. Svarbiausia Rusijos prisijungimo priežastis – Čečėnija.

Pritariant antiteroristiniai koalicijai galima pateisinti Rusijos kariuomenės žvėriškumą Čečėnijoje ir paneigti Vakarų priekaištus dėl žmogaus teisių pažeidimų tame krašte. Kai Rusija įsijungė, nors žodžiais, į karą prieš terorizmą, nutilo Vakarų kritika dėl čečėnų prievartos, girdi, tai esąs Rusijos vidaus reikalas. Rusijos valdžia gerai supranta situaciją dėl teisių pažeidimo. Jei JAV administracija žmogaus teisių pažeidimus gali vadinti "antiterorizmu", tai kodėl to negali Rusija, nors Rusijos valdžios nebegali kritikuoti spauda.

Mums įdomu, kad dar prieš tragediją Šiaurės Osetijoje, Beslano miesto mokykloje, Singapūre dirbantis saugumo specialistas Adam Dolnik įspėjo: "Rusai puls tą mokyklą, nes jie taip daro visada", kuopščiai išnagrinėjęs Maskvos strategiją. Kraujo praliejimo nebuvo išvengta. Po šių įvykių Rusijos valdžia siekė užsitikrinti teisę tokias operacijas rengti bet kur ir bet kada prieš teroristus, o Putinui nebereiks Vakarų žurnalistams nuolatos aiškintis, kad čečėnų laisvės kovotojai yra paprasčiausi "teroristai". Čečėnijos laisvės klausimas šiuo atveju virstų tik "karu prieš terorizmą".

Rusijai priklausančioje Šiaurės Osetijoje buvo užgrobti mokyklos mokytojai, mokiniai ir jų tėvai, reikalaujant išvesti Rusijos karines pajėgas iš Čečėnijos ir paleisti kalinius, nuteistus už "teroristinę" veiklą. Putinas naudojasi padėtimi, kai JAV įklampusios Irake, Paryžius ir Berlynas pataikauja Kremlui, o Jungtinės Tautos tik priima rezoliuciją, kuri smerkia terorą. Tačiau Danija ir kai kurios Europos šalys siūlo pradėti Rusijai derybas su čečėnų laisvės kovotojais. Net Vokietijos kancleris paragino pradėti derybas. Po Beslano tragedijos tiksliai drįso įvertinti vienas Maskvos dienraštis, kad "Mes visi esame Putino ir jo klikos politikos įkaitais". Pasaulį neramina ir tai, kad tai galėjo būti Kremliaus organizuota operacija, kad Rusijos prez. V. Putin galėtų beveik visą valstybės valdžią turėti savo rankose ir Rusiją vėl valdyti kaip Stalino laikais, rašė *New York Times* rugsėjo 15 d. Jis tuoj po įvykdyto puolimo paskelbė, kad panaikins visų 89 Rusijos regionų gubernatorių teises ir skirs savo pasirinktus žmones be jokių rinkimų. Kitą dieną, po to paskelbimo, nė vienas gubernorius nepasisakė prieš, o kai kurie net pagyrė "išmintingą" V. Putin sprendimą. *Izvestijos* dienraštis didele antrašte tai pavadino "Rugsėjo revoliucija", kai jų prezidentas visą galią pasiskyrė sau be prieštaravimų, kaip kad prieš 87 metus buvo įvykdyta Spalio revoliucija. Washingtonas tik pareiškė "susirūpinimą" ir sakėsi "papasirūpinimą" ir sakėsi "papasirūpinimą" ir sakėsi "papasirūpinimą".

S. Tūbėnas

V. PUTINAS KEIČIA RUSIJOS VALDYMO STRUKTŪRĄ

Kalbėdamas išplėstiniam ministrų kabineto posėdyje, V.Putinas pareiškė, jog aukščiausius Rusijos subjektų pareigūnus turi rinkti teritorijų įstatymų leidimo susirinkimai valstybės vadovo teikimu, taip, kaip dabar formuojama vyriausybė. Be to, pranešė prezidentas, jau artimiausiu metu jis pateiks parlamentui svarstyti proporcingų rinkimų į Valstybės Dūmą įstatymo projektą.

Anot jo, šiuos pakeitimus nulėmė susiklosčiusi situacija, kuri diktuoja "būtinybę kardinaliai pertvarkyti valdžios darbą, kad būtų užkirstas kelias krizėms". "Mes privalome užtikrinti vieningus visų valdžios šakų veiksmus", - pabrėžė V. Putinas.

Be to, prezidentas pranešė, kad bus keičiama pačios vyriausybės struktūra. Pavyzdžiui, bus atkurta regioninės ir nacionalinės politikos reikalų ministerija, panaikinta 1998 metų rugsėjo mėnesį. Jai vadovaus Vladimiras Jakovlevas, kuris iki pastarojo meto buvo prezidento įgaliotasis atstovas Pietų federalinėje apygardoje.

Prezidento potvarkiu taip pat sudaryta federalinė komisija Šiaurės Kaukazui, kuriai vadovaus naujasis V. Putino įgaliotasis atstovas Pietų federalinėje apygardoje Dmitrijus Kozakas. Pagrindinės komisijos darbo kryptys bus ekonomika ir socialinė sfera, bet jai taip pat bus suteikti tam tikri įgaliojimai saugumo sferoje.

Valstybės vadovas taip pat

pareiškė esąs už tai, kad Rusijoje būtų įkurta nauja struktūra, atsakinga už nacionalinio saugumo užtikrinimą apskritai. "Daugelyje šalių yra specialios tarnybos, ir mums Rusijoje reikalinga tokia pat organizacija", - sakė V. Putinas. Anot prezidento, ši struktūra turi "ne tik užkirsti kelią teroristų išpuoliams, bet ir naikinti teroristus jų pačių irštvoje, taip pat ir užsienyje".

V. Putinas taip pat pasiūlė sudaryti visuomeninius rūmus, kurie turės atlikti visų įstatymų projektų ekspertizę. Kartu jis paragino sugriežtinti bausmes už nusikaltimus, prisidėjusius prie teroro aktų. Kaip pavyzdį prezidentas pateikė "neteisėtą pasų išdavimą" teroristams.

Rusijos prezidento Vladimiro Putino valdžios stiprinimas prisidengus kovos su terorizmo šūkiu apriboja piliečių teises ir laisves bei dar labiau mažina Rusijos patrauklumą Vakarų akyse, mano ekspertai.

"Prezidento siūlymai atvirai nuvilia. Visa esmė suvedama į du dalykus - tradicinius administracinius perstumdymus ir asmeninės valdžios režimo stiprinimą. Sunku įsivaizduoti, kad JAV prezidentas George W. Bush po 2001 metų rugsėjo 11-osios būtų pasiūlęs rinkti Kongresą pagal partijų sąrašus. Jis būtų buvęs palaikytas bepročiu ir išjuoktas. Tokie siūlymai neturi nieko bendra su piliečių saugumu ir kova su terorizmu. Kremlius tiesiog naudojasi momentu", - mano nepriklaus-

somas deputatas Vladimiras Ryžkovas.

2002 metais V.Putinas, tradiciškai bendraudamas su žmonėmis tiesioginiame televizijos eteryje sakė, kad regionų vadovų rinkimo tiesioginiu slapto balsavimu tvarka turi išlikti.

"Ši reforma pakerta žmonių pasitikėjimą valstybe, mažina valstybinės valdžios efektyvumą, slopina piliečių teises ir laisves", - sakė Valstybės Dūmos deputatas Sergejus Glazjevas.

Daugelis stebėtojų valstybės vadovo veiksmuose įžvelgia Sovietų Sąjungos, kurią V.Putinas prisiminė, kreipdamasis po Beslano tragedijos, ilgesį.

"Kuriama labai neveiksminga valdžios sistema, nešiuolaikiška, archaiška, stumianti šalį atgal, visiškai nevaldomos biurokratinės struktūros link. Putinas Rusijoje kuria neveiksmingą valstybę, kurioje gali pasikartoti tokios ar net dar baisesnės tragiškos situacijos, kaip buvo Beslano ir Maskvoje", - mano "Jabloko" partijos Maskvos skyriaus vadovas Sergejus Mitrochinas. Analitikas Antonas Stručenevskis sako, kad valdžios centralizavimas nepadės didinti jos veiksmingumo, o siūlomos priemonės dar labiau atbaidys nuo Rusijos potencialius investuotojus. "Sunku tai pavadinti teigiamu įvykiu. Toks valdžios koncentravimas ne itin padeda didinti valstybės mašinos veiksmingumą", - sakė jis.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

(Atkelta iš 2 p.)

syki. Dabar jis tegali dvi kadencijas prezidentauti.

- **Tarptautinis Hagos teismas** leido buvusiam Jugoslavijos prezidentui Slobodan Milosevic pačiam gintis teisme, kurį jis pavadino "farsu", nes jis pats sergąs. Teismas nubaudė Bosnijos serbą Radislav Brđjanin kalėti 32 metus už etninį valymą ir politinių priešų žudymą.

- **Australijoje** paskelbti generaliniai balsavimai spalio 9 d. Indonezijoje nežinomi piktadariai susprogdino pastatą, kuriame buvo Australijos ambasada.

- **Pietinė Korėja** pripažino Tarptautinei Atomo Energijos agentūrai, kad jau ketveri metai, kai Pietų Korėjos mokslininkai vyriausybei nežinant sumanė, kad su lazerio pagalba pagrynti nedidelius urano kiekius, kurie galėtų būti paversti į atominę bombą.

- **Airijoje**, Dublino mieste, Lietuvos ambasados patalpose atidaryta šeštadieninė lietuvių mokykla. Pirmoje pamokoje

dalyvavo daugiau nei 30 lietuvių vaikų.

- **Demokratų** partijos kandidatas į prezidento vietą sen. John Kerry kritikavo prezidentą Bush dėl Irake žuvusių kareivių skaičiaus. Jis pabrėžė, kad per Vietnamo karą JAV vien 1968 m. neteko 1,636 karių, o per visą karą – daugiau nei 58,000.

- **Taivano** vyriausybė atšaukė planuotus karinius manevrus. Panašius manevrus šaukė ir Kinijos vyriausybė. Tas sumažino buvusius įtempimus, pagerino ekonominius ryšius.

- **Panamoje** prezidento vieton prisaikdintas buvusio diktatoriaus sūnus Martin Torrijos. Jis pareiškė, kad bandys užmezgti pilnus diplomatinius ryšius su Kuba. Tie ryšiai nutrūko, kai Kuba nutraukė ryšius, nes Panama paleido iš kalėjimo keturis kubiečius, kurie 2000 metais bandė nužudyti Fidel Castro.

- **Sudano** vyriausybė nemėgino sustabdyti juodųjų sudaniečių skerdynių. Jungtinių Tautų Saugumo Taryboj

vetavo tarybos sankcijas viena Rusija, sakydama, kad dar neatėjo laikas sankcijoms.

- **Kubos** diktatorius Fidel Castro, sužinojęs apie kelių uraganų padarytus nuostolius, piktai pareiškė, kad jokios paramos Kubai nereikia, jei ją siūlo JAV.

- **Nesibaigiant Amerikos** karui Irake ir okupacijai, daug kritikos pasigirdo iš pačių irakiečių, sužinojusių, kad Olimpiados Vasaros žaidimuose gražiai pasirodė Irako futbolo komanda.

- **Lietuvos** vyriausybė paskyrė 50,000 litų Šiaurės Osetijos Beslano mokyklos vaikams, nukentėjusiems nuo teroro veiksmų. Sveikatos ministerijai pavesta organizuoti tų vaikų gydymą ir priežiūrą.

- **Vatikanas**, kaip valstybė, nuo šių metų turės visas JT teises ir privilegijas. Vatikano ambasadorius, nuncijus Celestino Migliore paskelbė, kad jis galės dalyvauti JT Generalinėje Asamblėjoje, kai prasidės valstybės vadų pasitarimai.

LIETUVOS VYRIAUSYBĖ TIKSLINA PILIETYBĖS ĮSTATYMĄ

Seimui antradienį pateikta Vyriausybės įstatymo pataisa, kuria siūloma suteikti teisę premjerui ir ministrams nepasirašyti prezidento dekretų, jeigu jie išleisti nesilaikant Konstitucijos ir įstatymų. Pataisą pateikė pati Vyriausybė.

Pagal Konstituciją prezidento dekretai dėl diplomatinė atstovų skyrimo ir priėmimo, aukščiausių karinių laipsnių teikimo, nepaprastosios padėties skelbimo ir Lietuvos pilietybės teikimo įsigalioja tik juos pasirašius ministrui pirmininkui arba ministrui.

Kadangi pastariesiems ir tenka atsakomybė už tokių dekretų, siūloma įstatymu numatyti galimybę nepasirašyti dekretų, jeigu jis prieštarauja Konstitucijai ir įstatymams.

"Priešingu atveju ministrui pirmininkui arba ministrui tektų atsakomybė už veiksmus, kuriuos jis privalėtų atlikti neturėdamas pasirinkimo. Demokratinėje teisinėje valstybėje tokio teisinio reguliavimo negali būti, nes tai nesiderina su teisinės valstybės ir teisingumo principais, kuriais yra grindžiama Lietuvos Respublika Konstitucija, ir Lietuvos teisės sistema", - teigiama aiškinamajame pataisų rašte.

Projektu siekiama nustatyti, jog premjeras ar atitinkamas ministras pasirašo prezidento dekretą įsitikinęs, kad jis išleistas laikantis įstatymų.

Pataisą parlamentarams pristatęs vidaus reikalų ministerijos viceministras Zigmantas Kazakevičius teigė, jog prirėkęs ginčą tarp prezidento ir premjero ar ministro turėtų spręsti teismas.

Minėta Vyriausybės įstatymo pataisa pateikta Seimui kartu su Pilietybės įstatymo pataisomis, griežtinančiomis pilietybės suteikimą.

Pataisos pateiktos atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo išvadą dėl pilietybės suteikimo išimties tvarka pagrindiniam Rolando Pakso rinkimų kampanijos rėmėjui Rusijos piliečiui Jurijui Borisovui. Konstitucinis Teismas nusprendė, jog pilietybė jam buvo suteikta neteisėtai ir ją panaikino. Šis faktas tapo viena R.Pakso nušalinimo nuo prezidento pareigų apkaltos būdu priežasčių. Teismas nusprendė, jog suteikdamas pilietybę J.Borisovas vadavosi ne valstybės, o savo asmeniniais interesais, atsižvelgdamas už paramą rinkimų kampanijai. Valstybės saugumo departamentas yra pa-

siūles išsiųsti iš Lietuvos J.Borisovą kaip keliantį grėsmę nacionaliniam saugumui.

Seimui pateiktose Pilietybės įstatymo pataisose nustatoma, jog pilietybė negali būti suteikta asmenims, kurie "rengėsi, kėsinosi ar padarė nusikalstamas veikas prieš Lietuvos Respubliką". Pagal pataisą Pilietybės komisija turi kreiptis į Valstybės saugumo departamentą, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centrą bei Vidaus reikalų ministeriją, ar nėra aplinkybių neleidžiančių jam suteikti pilietybę.

Taip pat pataisose išaiškinama, ką reiškia nuopelnai, už kuriuos pilietybė gali būti teikiama išimties tvarka.

Tokiais nuopelnais laikytina užsienio piliečio ar asmens be pilietybės veikla, kuria asmuo "ypač reikšmingai prisideda prie Lietuvos Respublikos valstybingumo stiprinimo, Lietuvos Respublikos galios ir jos autoriteto tarptautinėje bendruomenėje didinimo, taip pat kita Lietuvos valstybei ypač reikšminga asmens veikla".

Kartu su prašymu suteikti pilietybę išimties tvarka turėtų būti pateikiami ne tik dokumentai, patvirtinantys asmens tapatybę, bet ir mūsų šalies politikų, Lietuvos Respublikos piliečių, nusipelnusių Lietuvos valstybei, ar viešųjų juridinių asmenų vadovų rekomendacijos, patvirtinančios ypač reikšmingą Lietuvai asmens veiklą. Be to, siūloma reikalauti dokumentų apie valstybinius apdovanojimus, publikacijų sąrašų ir kitų dokumentų, patvirtinančių asmens veiklą, ypač reikšmingą Lietuvai.

Projekte numatyta, kad pilietybės klausimams svarstyti šalies vadovo sudaryta Pilietybės reikalų komisija informacijos apie aplinkybes, dėl kurių Lietuvos Respublikos pilietybė negali būti suteikta, turėtų kreiptis į Valstybės saugumo departamentą, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrą, Vidaus reikalų ministeriją.

Dabar galiojantis įstatymas Pilietybės reikalų komisijai suteikia teisę pavesti valstybės institucijoms pareikšti savo nuomonę ir pateikti reikiamus dokumentus dėl nagrinėjamo prašymo ar teikimo.

Pagal projektą, Lietuvos Respublikos piliečiais galėtų tapti pilietybę išimties tvarka gavusių asmenų nepilnamečiai vaikai, jei jie yra asmenys be pilietybės. Dabartinėje įstatymo redakcijoje vienareikšmiškai nurodoma, kad pi-

Socialdemokratų vadas Algirdas Brazauskas ir Naujosios sąjungos vadas Artūras Paulauskas sutarė Seimo rinkimuose dalyvauti bendru sąrašu.

LIETUVOS PREZIDENTAS DALYVAUS JUNGTINIŲ TAUTŲ SESIJOJE

Pirmadienį, rugsėjo 20 d.,

Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus išvyksta penkių dienų darbo vizito į Jungtines Amerikos Valstijas, kur dalyvaus Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijoje.

Atvykęs į Niujorką, Prezidentas susitiks su JAV lietuvių bendruomenės atstovais, kur aptars Lietuvos politikos aktualijas ir JAV lietuvių santykius su tėvynainiais.

Tą patį vakarą Respublikos Prezidentas dalyvaus Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijos proga rengiamame Gabono Prezidento El Hadž Omar Bongo (El Hadj Omar Bongo) priėmimo. Gabonas šiais metais pirmininkaus Generalinės Asamblėjos sesi-

lietybės suteikimas išimties tvarka savaime nesukelia teisinių pasekmių pilietybę igijusio asmens šeimos nariams.

Seimas raginamas sugriežtinti ir Lietuvos Respublikos pilietybės gražinimo tvarką. Kaip siūloma projekte, Lietuvos Respublikos pilietybę susigrąžinti norintis asmuo turi ne tik nuolat gyventi Lietuvoje ir atitikti įvairius dabartiniame įstatyme numatytus reikalavimus, bet ir nebūti kitos valstybės pilietis.

Taip pat siūloma išplėsti pilietybės netekimo pagrindų, pagal kuriuos gali būti gražinta Lietuvos Respublikos pilietybę, sąrašą.

Pagal dabartinę įstatymo redakciją tikėtis Lietuvos Respublikos pilietybės negali asmenys, kurie dalyvavo nusikalstamoje veikloje prieš Lietuvos valstybę, padarė tokius tarptautinius nusikaltimus kaip agresija, genocidas, nusikaltimus žmogiškumui, karo nusikaltimus, arba iki atvykimo gyventi į Lietuvą buvo teisti laisvės atėmimo bausme už tam tikrą tyčinį nusikaltimą.

ELTA

joje.

Antradienį įvyks dvišaliai Lietuvos vadovo susitikimai su Rumunijos Prezidentu Jonu Iliesku (Ion Iliescu), Slovakijos Respublikos Prezidentu Ivanu Gasparovičiumi, Gruzijos Prezidentu Michailu Saakašviliumi. Susitikimuose numatoma aptarti dvišalius santykius ir padėtį regione.

Prezidentas taip pat susitiks su Jungtinių Tautų generaliniu sekretoriumi Kofi Ananu (Kofi Annan) ir dalyvaus JAV Prezidento Džordžo Bušo (George W. Bush) rengiamame priėmimo.

Trečiadienį Lietuvos Prezidentas skaitys kalbą Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje. Valstybės vadovas ketina aptarti JT reformą, padėsiančią sėkmingiau kovoti su šiuolaikinio pasaulio iššūkiais - terorizmu, skurdu, neraštingumu. Įgyvendinusi rinkos ekonomikos reformas, Lietuva iš šalies gavėjos tampa šalimi donore ir siekia tapti Ekonominės ir socialinės tarybos nare. Šis statusas suteiktų Lietuvai galimybę reikšmingai prisidėti teikiant paramą skurstančioms pasaulio šalims ar regionams.

Tą pačią dieną Prezidentas

IŠ POSTO PASITRAUKĖ STT DIREKTORIUS V. JUNOKAS

Vilnius, rugsėjo 16 d. (ELTA). Ketvirtadienį po pokalbio su Prezidentu Valdu Adamkumi iš posto nusprendė pasitraukti Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) direktorius Valentinas Junokas.

Komentuodamas Eltai V.

susitiks su įtakingais diplomatais - buvusiu JAV valstybės sekretoriumi Henriu Kisindžeriu (Henry Kissinger) ir ambasadoriumi Ričardu Holbruku (Richard Holbrook) - bei pasikeis nuomonėmis apie dabartinę tarptautinės politikos kryptį ir ateities scenarijus. Už paramą Lietuvai integruojantis į euroatlantines struktūras Lietuvos vadovas įteiks R.Holbrukui Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordiną. Dekretas dėl ordino skyrimo buvo pasirašytas 2002 m. lapkričio 20 dieną, kai Lietuva buvo priimta į NATO.

V.Adamkus taip pat susitiks su JAV žydų organizacijų atstovais bei vakarienių su JAV verslo ir filantropijos atstovais.

Penktadienį Čikagoje numatyti verslo pusryčiai su įtakingų JAV kompanijų atstovais. Lėktuvų gamybos kompanijos "Boeing" ir informacinių technologijų konsorciumo "Motorolla" remiamuose pusryčiuose Prezidentas skaitys pranešimą "Lietuva - narystė Europos Sąjungoje ir naujos galimybės Jungtinių Amerikos Valstijų verslui".

Į Vilnių Prezidentas grįš sekmadienį.

Lietuvos Respublikos Prezidento Spaudos tarnyba

Junoko apsisprendimą atsistatydinti, Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas socialdemokratas Julius Sabatauskas sakė, kad V. Junokas, "matyt, įvertino savo veiksmus ir suprato, kad darė kažką ne taip". Jo nuomone, padaryti tokią garbingą žingsnį V. Junoką paskatino valstybės vadovo pareikštas nepasitikėjimas.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

LR AMBASADORIUS JAV V. UŠACKAS PASVEIKINO ŠV. PETRO LIETUVIŲ PARAPIJIEČIUS BOSTONE SU ŠIMTMEČIO JUBILIEJUMI

Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas rugsėjo mėn. 12 d., sekmadienį, lankėsi Bostone, kur dalyvavo Šv. Petro lietuvių parapijos 100-čio jubiliejui skirtose mišiose bei renginiuose. Šv. Petro parapijos 100-čio jubiliejui skirti renginiai vyksta tuo metu, kai Bostono Arkivyskupija paskelbė apie galimą Šv. Petro lietuvių bažnyčios uždarymą.

Savo sveikinime parapijiečiams ambasadorius V. Ušackas pažymėjo: “gerbiu valstybės ir bažnyčios atskyrimo principą demokratinėje valstybėje. Tačiau, būdamas Katalikų bažnyčios nariu ir suvokdamas ypatingą Švento Petro bažnyčios reikšmę jūsų parapijai, lietuviybės puoselėjimui, viešai kreipiuosi į Bostono Arkivyskupą Sean O’Malley, prašydamas atsižvelgti į gausius prašymus neatskirti parapijiečių nuo jų statytos bei beveik 100 metų puoselėtos Švento Petro bažnyčios.”

“Daugelio Jūsų, Jūsų tėvų ir senelių dėka ši parapija buvo pastatyta, išpuoselėta ir iki šiol išlaikoma. Čia tarpsta lietuviybės dvasia, skamba lietuvių kalba ir puoselėjamos Tėvynės tradicijos. Šios parapijos istorija mena kelių kartų išgyveni-

mus, džiaugsmus ir bėdas: krikštynas, vestuves, laidotuves <...> Tačiau mūsų nuotikos nėra šventinės. Žinia apie Šv. Petro lietuvių bažnyčios galimą uždarymą nuliūdino ne tik Jus, parapijiečius, tačiau ir Jūsų brolius bei seses Lietuvoje, kurie šiomis dienomis tik dar stipriau pajautė nenutrūkstamą ryšį, gyvai siejantį Lietuvą su išeivija,” sakoma ambasadoriaus sveikinimo laiške parapijiečiams.

V. Ušackas: “Jūsų – Bostono lietuvių – per pastaruosius mėnesius sutelktos pastangos, siekiant išlaikyti vieningą parapiją dar kartą įrodė mūsų tautos stiprybę. Lietuvių bendruomenės dvasia ir gyvastis yra stipresnė už visas negandas, išskylančias prieš Jus.”

Savo susirūpinimą dėl Šv. Petro lietuvių bažnyčios uždarymo laiške Bostono Arkivyskupui yra pareiškęs LR Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas. Lietuvos ambasadorius JAV V. Ušackas, prašydamas neatskirti parapijiečių nuo Šv. Petro lietuvių bažnyčios, laiškais kreipėsi į Popiežiaus nuncijų JAV, Bostono Arkivyskupą ir Arkivyskupijos sekretorių, Bostono miesto merą, Bostono Atstovų rūmų Pirmininką bei Masačiusetso valstijos gubernatorių.

Šv. Petro lietuvių bažnyčia Bostone.

LIETUVIŲ FONDAS IEŠKO NAUJŲ KELIŲ

Po vasaros pertraukos įvykusiame pirmame Lietuvių fondo valdybos narių susirinkime rugpjūčio 31 d. paaiškėjo, kad naujasis valdybos pirmininkas Arvydas Tamulis ieško naujų būdų šios stambios lietuvių finansinės institucijos veiklos pagyvinimui.

Jis savo pranešime pareiškė, kad netrukus – rugsėjo 23 d. yra planuojama pravesti amerikiečių tarpe populiarią “brainstorming” sesiją (lietuviškai ši renginį vienas iš dalyvių pavadino “smegenų audros” sesija). Ji tęsis 4 valandas ir vyks LF naujos administratorės bei valdybos narės Laimos Petroliūnienės namuose. Į šį renginį bus

kviečiami ne tik valdybos, bet ir tarybos nariai.

Posėdžio pradžioje A. Tamulis pasveikino naujus valdybos narius – administratorę Laimą Petroliūnienę bei Edwardą Šulaitį ir į valdybą vėl sugrįžusią Sigitą Balzekienę. Posėdyje dar dalyvavo ir šie valdybos nariai: Ramūnas Astrauskas, Alė Razmienė, Ramona Stephen-Žemaitienė, Vytautas Vaitkus ir LF tarybos pirm. dr. Antanas Razma.

Pirmininkas savo pranešime akcentavo, kad yra planuojama tęsti CPA firmos, kuri turėtų peržiūrėti raštinės finansines procedūras, darbą. Buhalterija bus automatizuota, naudojant P. Stončiaus pro-

gramą, kas turėtų palengvinti ir pagreitinti finansų suvedimą. Padarius pradėtoje programoje kai kuriuos pakeitimus, reikės tęsti pelno skirstymo duomenų įrašymą į kompiuterį nuo pat pradžių.

A. Tamulis taip pat pareiškė, kad bus tęsiamas R. Astrausko pradėtas LF “web page”, kuris turėtų būti naudingas LF populiarinimo įrankis, tobulinimas, nes reikia gerinti LF įvaizdį, kuris yra šiek tiek smukes.

Jis pažymėjo, kad valdyba turi prisidėti prie numatyto 20 mln. dolerių kapitalo sutelkimo. Reikia naujų narių ir naujų aukotojų, negalima tenkintis vien tik gaunamais palikimais. Pirmininkas sakė, jog valdyba turi sudaryti tris darbo grupes, į kurias būtų įtraukti ir tarybos nariai, o gal dar kiti žmonės. Pirmoji iš jų būtų skirta LF populiarinimui arba kaip amerikiečiai sako “Public relations” reikalams. Antroji grupė turėtų dirbti su LF įgaliotinais visose vietovėse kur tik gyvena lietuviai. Trečioji grupė koncentruotųsi naujų LF narių ieškojime, atkreipiant dėmesį į tuos žmones, kurie domisi lietuvių, bet jų nesimato jokiuose lietuviškos veiklos sąrašuose.

Taip pat buvo diskutuoti LF finansiniai reikalai, parama žiniasklaidai, golfo žaidynės bei kiti smulkesni dalykai.

Pirmininkas išdalino šių (Nukelta į 11 p.)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

LXVII

M. Gorbačiovas tai savo kalbose nuolat pabrėždavo, tuo lyg norėdamas pademonstruoti savo geranoriškumą: kadangi Lietuvai išstojus iš SSRS jai būtų blogiau, todėl jis to ir negalys leisti.

Internacionalas prieš lietuvių Laisvę

M. Gorbačiovo vizitas gerokai padidino savarankiškos LKP autoritetą. Kaip tik jai, jos CK reikėjo atlaikyti M. Gorbačiovo ir jo svitos spaudimą. Kremlius prarado viltį, kad savarankišką LKP bus įmanoma sugrąžinti į “tiesos kelią”. Galutinį sprendimą dėl savarankiškos LKP Maskva priėmė vasario 5 d. įvykusiame SSKP CK plenumo, kuriame dalyvavo ir savarankiškos LKP, ir LKP “ant SSKP platformos” lyderiai.

“Ištikimasis bolševikas” M. Burokevičius, kalbėdamas plenumo, negailėjo juodų spalvų ir visai lietuvių tautai. Jis sakė:

“[...] Pas mus, Lietuvoje,

nacionalistinės konservatyviosios jėgos [...] stengiasi likviduoti Tarybų valdžią, pertvarkyti LTSR Konstituciją, priimtą 1978 m., ir pagal 1938 m. buržuazinės Lietuvos Respublikos Konstituciją atkurti buržuazinę santvarką, pakeisti valstybės santvarką. Tai grąžina Lietuvą į tokią politinę sistemą, kokia egzistavo prieš 52 metus, grąžina į buržuazinio konservatizmo metus. [...] Jie nutyli tą faktą, kad aktyviai dalyvaujant lietuvių buržuaziniams nacionalistams hitlerinės Vokietijos okupacijos metais buvo sunaikinta 371 tūkst. Lietuvos piliečių, 70 tūkst. Lietuvos piliečių buvo išvežta katorginiams darbams į fašistinę Vokietiją, kad Lietuvoje buvo sunaikinta 229 tūkst. tarybinių karo belaisvių, daugiau kaip 100 tūkst. kitų tarybinių respublikų ir užsienio valstybių piliečių. [...] Aš turiu pasakyti, kad Lietuvos siekimas atkurti buržuazinę valstybingumą, grįžimas į praeitį

prieštarauja istorijos logikai.

Nacionalistinės konservatyviosios jėgos savo tikslų siekia sumaniai pasinaudamos didelės lietuvių tautos dalies nacionaliniais jausmais. [...]

Analizuojant politinių įvykių Lietuvoje priežastis reikia pasakyti, kad separatistinės, nacionalistinės jėgos, užgrobusios visas informacijos priemones – spaudą, radiją, televiziją, nesulaukė jokio pasipriešinimo iš reorganizuotos LKP vadovybės. Nėgana to, jos vadovai, dangstydamiesi pertvarkos idėjomis, prisijungė prie separatistinių jėgų. Manau, kad buvo daug galimybių užkirsti kelią nacionalizmui ir separatizmui. Tiesa, pareiškimų ir nutarimų, smerkiančių nacionalizmą ir separatizmą, buvo daug. Bet jie nebuvo vykdomi. Tuo ir naudojosi antitarybinės jėgos. Tos jėgos, pajutusios valstybės valdžios silpnumą, vykdė šlykštų savo darbą prieš SSRS

Ginkluotąsias pajėgas, sėjo neapykantą tarybiniam kariams kviesdamos jaunimą netarnauti Tarybinės kariuomenės gretose, stengdamosi sukurti lietuvių nacionalinę kariuomenę saviems tikslams pasiekti. [...] Lietuvoje vykstantys procesai neturi nieko bendro su demokratizacijos procesais. Lietuvoje visiškai sustabdytas SSRS įstatymų galiojimas. Tai rodo Respublikos Aukščiausiosios Tarybos sesijos dokumentai. Minėtoji Aukščiausioji Taryba paskelbė Lietuvą valstybe, nepriklausančia SSRS, ir vietoj “Lietuvos Tarybinė Socialistinė Respublika” pavadino “Lietuvos Respublika”. Ir toliau priimami įstatymai ir nutarimai, prieštaraujantys SSRS Konstitucijai.

Manau, kad būtinai reikia skubiai imtis griežtų priemonių apsaugoti SSRS suverenitetą, SSRS valstybinės santvarkos principus, SSRS teritorinį vientisumą ir saugumą, garantuoti saugumą ir laisvos Tarybų Lietuvos žmonių, remiančių Tarybų Lietuvą, socialistinę santvarką. Juk Lietuva pagal 1940 m. liepos 21 d. Liaudies Seimo deklaraciją

ir TSRS Aukščiausiosios Tarybos 1940 m. rugpjūčio 3 d. Įstatymą yra SSRS narė. Tad būtina užtikrinti, kad ir Tarybų Lietuvoje būtų laikomasi SSRS Konstitucijos.

Vakar trečiasis SSRS Liaudies deputatų suvažiavimas priėmė Lietuvos klausimu nutarimą. SSRS Prezidentas Michailas Sergejevičius Gorbačiovas pateikė moksliskai pagrįstą įvykių Tarybų Lietuvoje įvertinimą. Užtikriname, kad Lietuvos komunistai, ištikimi revoliucinėms ir internacionalistinėms LKP, įkurtos 1918 m. spalio 1-3 d. ir perregistruotos 1940 m. birželio 25 d., tradicijoms, tęs kovą siekdami apginti socializmą ir Tarybų valdžią Lietuvoje. Mūsų neišgąsdins nei konservatyviųjų jėgų šmeižtai, nei pjudymai, nei persekiojimai. [...] Komunistai internacionalistai yra tvirtai už Tarybų Lietuvą SSRS tautų šeimoje, už socialistinį Lietuvos suverenitetą, už nepriklausomybę nuo kapitalistinio pasaulio. Dabartinė Lietuvos Aukščiausioji Taryba gali priimti įstatymą dėl Lietuvos komunistų partijos ant SSKP platformos uždraudimo. (Bus daugiau)

TAUTOS ŠVENTĖ LOS ANGELES MIESTE

Lietuvos Generalinio garbės konsulo Vytauto Čekanausko 2004 m. rugsėjo 5 d. kalba.

I.

Kiekviena šventė susijusi su tauta ir valstybe suteikia mums progą ne tik pažvelgti į savo tautos garbingą praeitį, bet taip pat arčiau ir įdėmiau įvertinti tai kas vyksta mūsų aplinkoje šiandien.

Šie metai mums lietuviams buvo spalvingiausi iš viso naujo nepriklausomo gyvenimo laikotarpio. Įvykiai skriejo vienas po kito. Vieni jų buvo malonūs, kiti – skaudūs. Tačiau jie visi patvirtino pasauliui, kad Lietuva yra vertas ir patikimas partneris su kuriuo galima rimtai bendrauti.

Metų pradžioje prasidėjęs apkaltos procesas prieš tuometinį Lietuvos prezidentą pasiekė kulminacinį tašką, kai Lietuvos konstitucinis teismas nustatė, jog jis prasižengė valstybės konstitucijai. Seimas tokiam nutarimui pritarė ir pašalino prezidentą iš jo einamų pareigų. Tokiu žingsniu Lietuva parodė pasauliui, kad ji yra ir teisinė valstybė.

Pereinamasis laikotarpis tai tik dar labiau patvirtino. Tauta suprato savo atsakomybę ir ramiai išgyveno laikus kada ne tik reikėjo ruošti naujiems prezidento rinkimams, bet ir uždėti paskutinį tašką kelyje į pilną narystę Europos Sąjungoje ir Šiaurės Atlanto Aljanse.

Atrodė, kad su naujais prezidento rinkimais užsibaigė nežinios bei blaškymosi laikotarpis ir Lietuva ryžtingai

žengė pilnos demokratijos link.

Deja, prezidento nušalinimo iš pareigų teisinis procesas parodė ir kitą mūsų gyvenimo pusę. Į viešumą iškilo daug neigiamos elgesio pavyzdžių tarp tų žmonių, kuriems buvo patikėta geresnės Lietuvos ateities kūrimas.

Vakar dienos Lietuvos ryto laikraštyje radau tokį palyginimą, kuris tiesiog dūrė pirštu į akis momento tikslumu. Ten sakoma, jog „*Kyšis – kaip žaibas – švysteli tada, kai viršutiniuose sluoksniuose susikaupia skirtingi krūviai. Garsą išgirstam po metų dvejų... Žinodami garso greitį (340 m/sek.), galime lengvai apskaičiuoti, kiek politikos žvaigždės nutolusios nuo tautos Lietuvos*”.

Tai skauda tiesa su kuria Lietuvai dar teks ilgai kovoti. Todėl ypatingą dėmesį reikia kreipti į ateinančius Seimo rinkimus, kad į jį būtų išrinkti žmonės norintys nuoširdžiai dirbti ne sau, o savo kraštui, savo tėvynei.

Lietuva gali džiaugtis ir didžiulis, kad tokių žmonių jai niekuomet netrūko. Basanavičiai, Kudirkos ir kiti prikėlė Lietuvą „tamsią ir juodą“. Šiomet kaip tik suėjo 100 metų nuo spaudos draudimo Lietuvoje panaikinimo. Jie žadino tautą ne tik pabusti, bet ir keltis naujam gyvenimui. Tauta jais

ir jų vizija pasitikėjo, o jie tautos nenuvylė – atvedė ją į Vasario 16-tąją.

Šiandien mes ir vėl žiūrime į tą tautą, šį kartą gal ir jau ne taip „tamsią ir juodą“, ieškodami jos tarpe naujų Basanavičių, naujų Kudirkų kurie vestų ją atnaujintu šviesos ir tiesos keliu į geresnę ateitį – ne politikų nudėvėtai šūkiams, bet geriausių jos sūnų ir dukrų darbais.

Prieš 15 metų, rugpjūčio 23 d., Molotovo-Ribentropo pakto pasirašymo dieną, tūkstančiai laisvės ištroškusių lietuvių, latvių ir estų susikibę rankomis stovėjo kelyje nuo Vilniaus iki Talino. Kokie tada buvome vieningi Baltijos kelyje, mitinguose prie Seimo, prie Televizijos bokšto ir kitų objektų, į kuriuos kėsinosi okupanto armija. Jei ir šiandien būtume tokie vieningi kurdami Lietuvos ateitį, visi gyventume žymiai geriau.

Tai buvo didžiulė vienybės demonstracija sudrebinusi tuometinę Sovietų Sąjungą. Nepraėjus pusmečiui, Lietuva pirmoji metė politinį iššūkį Maskvai – paskelbė atstatanti savo valstybę, laisvą ir nesusiariusią su jokia kita valstybe.

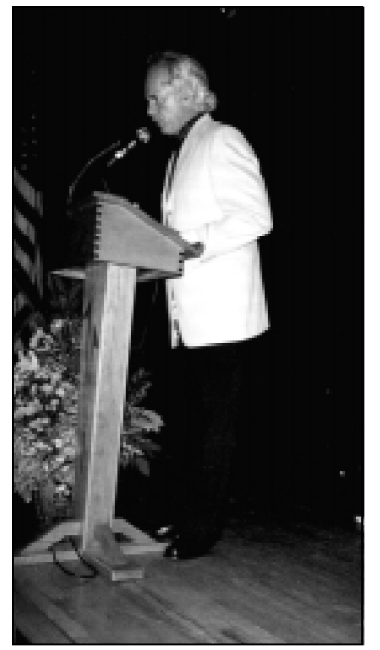
Deja tai buvo prieš 15 metų. Šiandien vienybės idėja beveik visiškai dingo iš mūsų gyvenimo. Kvėpuodami naujai atgauta laisve pamiršome kokia kaina ji buvo laimėta.

Nors ir toli esame pažengę integruojantis į Vakarų pasaulį, bet pavojus mūsų atsikūrusiai valstybei nėra praėjęs. Demonstruodami savo demokratiškumą mes neturime už-

miršti, kad pasaulis nėra tobulas ir jame yra dar daug blogio su kuriuo mums teks susidurti. Štai kad ir prieš kelias dienas įvykęs incidentas, kai Lietuvoje Rusijos kontroliuojamas televizijos kanalas First Baltic Channel iškraipė istorinę tiesą transliuodamas teiginius, jog Lietuva 1940 metais savanoriškai įstojo į Sovietų Sąjungą. Šis Latvijoje registruotas kanalas pertransliuoja programas iš Rusijos ORT televizijos tinklo Latvijoje, Lietuvoje ir Estijoje.

Toje TV programoje buvo aiškinama, kad garsusis Molotovo-Ribentropo susitarimas neturėjo jokio ryšio su Lietuvos nepriklausomybės netekimu.

Užsienio reikalų ministeris Antanas Valionis ir Valstybės Saugumo departamentas kreipėsi į Lietuvos Radijo ir Televizijos komisiją su prašymu įvertinti šią programą, nes tai yra propagandos įrankis prieš Lietuvą. Komisija turi teisę atimti leidimą tokioms transliacijoms. Užsienio reikalų ministerija taip pat prašė išaiškinti „naudingumą transliacijų kanalų kontroliuojamų kaimyninių valstybių, kanalų kurie naudojami kaip propagandos įrankiai prieš Lietuvą”. Saugumo departamento pareiškime taip pat pabrėžiama, jog ši „transliacija pateisino Lietuvos okupaciją ir abejoja Lietuvos suvereniteto, nepriklausomybės ir teritorinio neliecinumo teisėtumu. Tai iššaukia Lietuvos žmonių pasipiktinimą, jų orumo įžeidimą, kas gali įžeibti neapy-

Aloyzas Pečiulis, Tautos šventės programos pravedėjas, Los Angeles, CA. P. Maželio nuotr.

kantą etninėms grupėms”.

Pasinaudota Liudo Dapkaus Associated Press Writer, Vilnius, Lithuania (AP) pranešimu.

Tai nėra vienintelis šaltinis kuris kelia mums nerimą. Taip vadinamas „artimasis užsienis” nesnaudžia ir kituose frontuose. **Andrius Kubilius** š.m. **Veido** žurnalo 33 numeryje rašo apie Rusijos politikos vadovo Dmitrijaus Rogozino, Rusijos Dūmos Užsienio reikalų komiteto bei proputiniškos partijos „Tėvynė” pirmininko šokiruojančius atvirus žodžius. Žodžiai paprasti ir aiškūs.

„Pagal bendrą gyventojų skaičių šios dvi valstybės (Latvija ir Estija) – trijų Maskvos rajonų dydžio. Ir elgtis su jomis reikia taip, kaip visame pasaulyje daro amerikiečiai – (veikti) per ekonomiką ir bankus.

(Nukelta į 7 p.)

Prof. Mečislovas Treinys

GEOPOLITINIAI IŠŠŪKIAI LIETUVIŠKUMUI: RAIDA, PASEKMĖS, PERSPEKTYVOS

II.

Lietuvą krikščionybė pasiekė labai pavėluota tiek dėl jos geopolitinės padėties, tiek ir dėl lietuvių nesuvoktos jos reikšmės būsimai tautos ir valstybės plėtrai. Netrukus švęsimoji Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio sukaktis tėra tik liūdno fakto paminėjimo data, kada prie Lietuvos sienų buvo išžudyti krikščioniškųjų Vakarų misionieriai (Bruno iš Querfurto ir kt.). Kiek anksčiau tą patį prūsai buvo padarę su čekų misionieriumi vyskupu Adalbertu (Vaitiekumi). Tuomet Vakarų krikščionybę Europos šiaurės rytuose buvo bandoma platinti vien kryžiumi, t.y. įtikinimo, bet ne prievartos būdu. Tačiau anuometiniai lietuviai ir kiti baltai šias krikščioniškųjų misionierių pastangas įvertino kaip invaziją į jų dvasinį pasaulį, dar

nesuvokdami galimų teigiamų šio epochinio posūkio pasekmių, kokias patyrė apsikrikštijusios Vidurio Europos ir Skandinavijos tautos (čekai, lenkai, vengrai, švedai, norvegai ir kt.). Šios šalys, priėmusios krikščionybę, tapo karalystėmis-aukščiausios valstybės pripažinimo forma, pradėjo politiškai ir kultūriškai bendradarbiauti su senaisiais Vakarų Europos centrais be tarpininkų, steigė universitetus, ugdė valstybinę, o nuo Renesanso laikų – ir tautinę kultūrą. Lietuviams šiuo keliu laiku nepasukus, buvo patirtos šio **pirmojo pavėlavimo istorijoje** pasekmės: ne tik prarasta apie 200 metų istorijos atcarpa, galėjus ženkliai išugdyti tautą ir valstybę, bet susidurta ir su nauja krikščioniškosios Europos plėtros politika, kuri buvo įgyvendinama jau nebe

vien kryžiumi, bet ir kalaviju. Karingoji krikščionybės diegimo tvarka lėmė tai, kad vakarinių baltų gentis prūsai, nespėję sukurti savo valstybės, buvo okupuoti, o vėliau suvokietinti. Panašaus likimo galėjo susilaukti savosios valstybės nesukūrę latviai, nors jų padėtį palengvino lietuviai, spėję sukurti savo valstybę, tuomet dar pagonišką, kuri iš karto įsivėlė į ilgai trukusius kruvinus karus su kryžiuočiais ir kalavijuočiais, siekusiais ginklo galia pajungti Lietuvą. Tačiau XIII a. Lietuva dar turėjo vieną realų šansą įsilieti į Vakarų Europos karalysčių tarpą. Tai Mindaugo krikštas ir jo karūnavimas Lietuvos karaliumi. Bet ir šio Lietuvai naudingo politinio įvykio vaisius, nužudydami karalių, patys lietuviai pražudė. Po to dar veik 150 metų Lietuva kariavusi prieš visą susitelkusių Vakarų Europą, ir objektyviai nebegalėdama jai atsispirti, pagaliau krikštijosi. Tiesa, ne kapituliacijos sąlygomis, kaip tai buvo priversti

daryti prūsai, bet nelabai sėkmingo Lietuvai kompromiso sąlygomis (Jogailos vedybos), praradusi vakarinių baltų žemes ir beveik 400 istorijos jai dovanotų metų, galėjusių tapti lietuvių tautos kultūrinės plėtros metais. Tai – **antrojo Lietuvos pavėlavimo** ir ne-strateginio sprendimo pasekmės.

Tačiau, nežiūrint neišnaudotų kultūrinės plėtros galimybių, to meto Lietuva pademonstravo dideles karinės ir politinės raiškos galimybes, tapo ženkliai **Europos geopolitikos subjektu**. Siekdama atsispirti Rytų ir Vakarų tiesioginei įtakai, maždaug 550 metų (nuo XIII a. I ketvirčio iki XVIII a. pabaigos) Lietuvos valstybė politine ir karine galia sėkmingai atskyrė konfrontavusias Rytų ir vakarų krikščioniškąsias civilizacijas nuo tiesioginio jų susidūrimo, pati ne tik bandydama atlaikyti jų abiejų spaudimą, bet ir sutapdinti šias kultūras savo valstybėje. Taigi, Lietuvos valstybė, pradžioje dar pago-

niškoji, vėliau – jau krikščioniška, atliko **Europos politinio stabilizatoriaus vaidmenį**, garantuodama dviejų konkuruojančių krikščioniškųjų civilizacijų galios pusiausvyrą. Tuo tarpu toms abiem galioms sužlugdžius Lietuvos-Lenkijos valstybę, XIX-XX a. įvyko keli nuožmūs civilizacijų tarpusavio konfliktai (Napoleono žygis į Rusiją, Pirmasis ir Antrasis pasauliniai karai), nuo kurių skaudžiai nukentėjo tiek Lietuva, būdama jau tik istorijos objektas, tiek ir tuos karus sukėlusios ar į juos įveltos valstybės.

Nors jau XIII a. per Mindaugo krikštą lietuviams apsisprendus Vakarų Europos kultūrai, tačiau dėl Lietuvos karalystės žlugimo ir dėl nuolatinių kovų laiku neįgyto pakankamo **kultūrinės ir ūkinės plėtros pagreičio**, taip pat abiejų konkuruojančių civilizacijų kryptų spaudimo, Lietuva iki mūsų dienų pasiliko **besivejančios plėtros pozicijoje**.

(Bus daugiau)

(Atkelta iš 6 p.)

TAUTOS ŠVENTĖ...

Nereikia ten pumpuoti naftos, dujų, parduoti spalvotųjų metalų nežinant kam. Pirmiausia reikia "nupirkti pirkėją" (*kupit pokupatelja*) šiose respublikose, o tada jau mūsų pirkėjui parduoti tai, ko reikia Baltijos valstybėms. O iš prekybos rusiškomis žaliavomis gautą pelną naudoti legitimoms partijoms ir politikams, kurie siekia plėtoti geros kaimynystės santykius su Rusija, palaikyti.

Ekonomika atvira ir tarptautinė, taigi nekalbama apie kokią nors "penktąją koloną".

Mes norime, kad Baltijos valstybės gerbtų Rytų rinką, kurios dėka jos maitinasi. Visas pasaulis gyvena pagal tokias taisykles".

"Litovskij kurjer" (*perspausdinta iš "Trud"*). 2004 m. liepos 22-28 d., nr. 29.

Kubilius teigia, kad Rusija turi aiškia nacionalinę strategiją, kaip susigrąžinti savo įtaką ten, kur per pastarąjį dešimtmetį ji buvo bent formaliai prarasta. Šie paprasti faktai vaizdžiai parodo kaip Lietuvos vidinis politinis gyvenimas yra aktyviai veikiamas sėkmingai įgyvendinamos Rusijos nacionalinės strategijos. Gi lietuviškos nacionalinės strategijos, rašo Kubilius, nukreiptos prieš rusiškąją strategiją, nėra ir artimiausiu metu nematyti.

Taip ir plaukiama pasroviui, sako Kubilius, kaltinant Lietuvos politines partijas, kad jos yra nusilpusios, be naujų idėjų, praradusios ryšį su rinkėjais lyg tai būtų pagrindinė Lietuvos politinio gyvenimo problema. Taip – partijos yra silpnos, jas reikia kritikuoti, tačiau akivaizdu, kad, vien partijoms paliekant atsakomybę rasti atsakymą į rusiškąją nacionalinę strategiją Baltijos valstybėse, galime skaudžiai pralaimėti – toliau dėsto savo mintis Andrius Kubilius.

Tačiau nei kiek nemažiau reikia rūpintis ir krašto viduje teisėtai veikiančiomis politinėmis partijoms. Šiandien tapo labai madinga jungtis į koalicijas, kad pasiekus tą aukso žiburį – kėdę Seimo salėje. Nors kuo arčiau rinkimai, tuo garsiau šaukiama, kur yra partijų programos, kai jos pagaliau pasirodo – niekas jų neskaito, niekas jomis nesivadovauja – nei rinkėjai, nei išrinktieji.

Lietuvos rytas viename iš savo vedamųjų straipsnių štai kaip įvertina partijų veiklą: "Atrodo, jog partijų ideologija, programomis ir jose išdėstytomis idėjomis paremti išpareigojimai bei atsakomybė rinkėjams už jų įvykdymą

Lietuvoje galutinai tampa jokios vertės neturinčiomis senienomis.

Tad klausimą, ar į politiką žengiančios partijos bei asmenys privalo laikytis bent kokių nors principų ir taisyklių, ar svarbiausias tikslas tėra valdžia, dėl kurios galima atsisakyti visų principų ir ideologijos, Lietuvoje galima išbraukti iš darbotvarkės."

Išvada nėra maloni. Lietuvoje, bent jau šiuo ir, matyt, artimiausiu metu nebelieka vietos ideologiniam ar vadinamajam dvasiniam pasirinkimui. Ir kasdienėje politikoje, ir artimiausiose projekcijose dominuoja skrupulų nepripažįstanti ekonomika. (Bus daugiau)

NEW YORK, NY

Rugsėjo 11 d. sukako trys metai nuo Pasaulio Prekybos centro bokštų sugriuvimo. New Yorkas labai gražiai ir išpūdingai pagerbė atmintį tu vos ne trijų tūkstančių žuvusių žmonių, tarpe jų ir trijų lietuvių kilmės žmonių – tai buvo gaisrininkas Thomas Kuveikis, 48 metų, Joe... biržos makleris ir John Wenckus, 47 metų, trečios kartos lietuvis, finansininkas, kuris skrido iš Bostono į Los Angeles. Rimas Šileikis, mūsų visuomenės narys, kurio pokalbį perdavėme po visų tragiškų įvykių, išliko gyvas, taip pat ir Paulius Šilbajoris. Abudu dirbo dvyniuose.

Daug vietovių Amerikoje vyko pagerbimai savo žuvusiems pagerbti. Mūsų apylinkėje, buvęs LB NY apygardos valdybos narys dr. Paul Michael Kazas, kartu su Richmond Hill Block Association, suorganizavo didelį minėjimą Forest Park.

Veikė skirtingi kioskai, buvo kariška kapela, ir gaisrininkų įgula. Susirinko keli šimtai žmonių, deja nedaug lietuvių atsilankė, nors dr. Kazas visuomet stipriai remia lietuvių veiklą ir žodžiu ir finansais. Jis sukvieta labai daug svarbių vietinių politikų ir Lietuvos Respublikos generalinį konsulą Mindaugą Butkų. Visi po keletą minučių kalbėjo. Kalbėjo ir Vietnamo veteranų pirmininkas. Buvo apdovanoti žmonės už skirtingus nuopelnus. Sveikiname dr. Kaza už jo puikų suorganizavimą.

Prezidentas Valdas Adamkus su delegacija atvyksta į New Yorką rugsėjo 20 d. į Jungtinių Tautų suvažiavimą. Konsulatas rengs susitikimą su prezidentu. Bus tikrai su pakvietimais.

Lietuvos konsulatas New Yorke rengia meno parodą – du skulptoriai iš Lietuvos –

Tautos šventės meninės dalies Los Angeles atlikėjai Antanas Polikaitis, pianistė Raimonda Apeikytė ir sol. Janina Čekanauskienė

P. Maželio nuotr.

Bronzini ir Stankevičienė. Atidarymas penktadienį, rugsėjo 24 d.

Apreiškimo parapijos piktikas rengiamas sekmadienį, rugsėjo 26 d. tuojau po 10:00 val. lietuviškų mišių, parapijos apatinėje salėje ir automobilių aikštėje už parapijos pastato. Visi kviečiami į šią smagią, tradicinę popietę. Apreiškimo parapija yra Brooklyne, Have-meyer Street ir North 5th St.

Norintys nemokamai mokintis anglų kalbą, kreipkitės į Greenpoint YMCA, 224 Berry Street, Brooklyn. Paskutinė diena užsiregistruoti šeštadienį, rugsėjo 25 d. Klasės prasideda šeštadienį, spalio 2 d. ir tęsis iki kovo 19 d. Dėl daugiau informacijos kreipkitės telefonu: 718 599-4870. Reikia asmens ir adreso įrodymo dokumentų.

Šv. Petro parapija Bostone atlaikė savo paskutines lietuviškas mišias sekmadienį. Ši aktyvi lietuviška parapija buvo atimta iš lietuvių, kurie ją labai gražiai sutvarkė ir perduota airiams, o lietuviams duota maža nesutvarkyta bažnytelė. Mūsų ponas Kelmas siūlo lietuviams šitos bažnyčios nesutvarkyti, tada gal neatims.

Vyčių suvažiavimas Kearney, NJ, labai sėkmingai praėjo. Buvo išvyka į Ellis Island ir Laisvės statulą. Buvo piktikas Meadownlands lenktynių stadione. Buvo parodytas filmas apie Kryžių kalną ir lietuvių šokių grupę. Joe Thomas grojo vakare. Sekmadienį vysk. Baltakis pasveikino kryžių prie bažnyčios. Kitų metų suvažiavimas bus Pittsburgh, PA, o 2006 m. Orlando, FL. Sveikiname vyčius su jų nuoširdžia ir gražia veikla.

Spalio 31 d. Vyčiai ruošia šokius po 11:30 val. mišių Atsimainymo parapijoje. Bilietai po 30 dol. bus šiltas maistas ir gros Joe Thomas. Prisimename Joe Thomas – vienas iš populiariausių ir mėgiamiausių mūsų orkestrantų. Užsisakyti bilietus, skambinkite Mary Stungury

**SANKT PETERBURGE
ATIDARYTAS LIETUVIŲ
KULTŪROS, ŠVIETIMO
IR INFORMACIJOS
CENTRAS**

Šiaurine Rusijos sostine vadinamame Sankt Peterburge iškilmingai atidaromas Lietuvos kultūros, švietimo ir informacijos centras.

Įkurti šį centrą prieš keletus metus sumanė Sankt Peterburgo lietuvių bendruomenė. Sumanytą palaikė miesto valdžia, sutikusi palankiomis sąlygomis išnuomoti patalpas netoli Rūmų (Dvorcovoja) aikštės.

Apie metus vykusius kapitalinio remonto darbus atliko UAB "Aukštuminė statyba" iš Vilniaus. Statybininkams teko iš naujo perplanuoti patalpų plotus, ardyti senas sienas. Sukurti interjerą padėjo Sankt Peterburge gyvenantis lietuvių kilmės dizaineris Rimantas Lisauskas.

240 kvadratinių metrų bendro ploto centre įrengta universali renginių salė parodoms, susitikimams, patalpos lituanistinei mokyklėlei su kompiuterių klase. Šiais mokslo metais mokyklėlė lankys 70 vaikų ir suaugusiųjų.

Centre bus ir biblioteka, kuriai leidinių fondus nupirko Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Vyriausybės, katalogizavimo darbus padėjo atlikti Vilniaus apskrities viešosios Adomo Mickevičiaus bibliotekos darbuotojai.

Lietuvių kultūros, švietimo ir informacijos centre vyks susitikimai su mūsų šalies meno, kultūros veikėjais, čia bus rengiamos parodos apie Lietuvą ir kt. Du kambariai centre skirti svečiams apgyvendinti.

Remonto darbai kartu su įranga ir baldais kainavo apie pusę milijono litų, kuriuos skyrė Lietuvos Vyriausybė Ministro pirmininko Algirdo Brazausko iniciatyva.

Ministras pirmininkas pasveikino Sankt Peterburgo lietuvių bendruomenę Kultūros, švietimo ir informacijos centro atidarymo proga.

**JAV LB PRANEŠIMAS
ŽINIASKLAIDAI**

JAV Lietuvių Bendruomenė ir Lietuvių Fondas sudarė Pasitarimų grupę, kuri sieks pašalinti kliūtį, trukdančią darniai siekti JAV LB ir LF bendrai išreikšto tikslo: išlaikyti ir puoselėti lietuvių tautybę telkiant žmones ir lėšas. Pasitarimams vadovaus JAV LB pirmininkė Vaiva Vėbraitė ir LF pirmininkas Arvydas Tamulis. Pirmasis posėdis įvyks rugsėjo 26 dieną Phoenix, AZ.

JAV LB inf.

Dr. Giedrė Kumpikaitė
(*Skaitytą radijo valandėlės metu*)

LIETUVA IR PASAULIS

Migracijos departamentas leido laikinai pasilikti Lietuvoje buvusiam Rolando Pakso rinkimų kampanijos rėmėjui, Rusijos piliečiui Jurijui Borisovui. Leidimas galioja, kol administracinis teismas priims sprendimą dėl šio Rusijos piliečio išsiuntimo iš šalies, tačiau ne ilgiau kaip vienerius metus. Šių metų balandį įsigaliojęs įstatymas leidžia išduoti laikiną leidimą asmeniui, kai jo negalima deportuoti. Byla dėl Rusijos piliečio J. Borisovo galimo išsiuntimo iš šalies administraciniame teisme sustabdyta rugpjūčio 12 d. Administracinis teismas laukia, kol bus išnagrinėta J. Borisovo baudžiamoji byla dėl grasinimų buvusiam šalies vadovui R. Paksui. Prie išsiuntimo klausimų šis teismas grįš tik tada, kai Vilniaus miesto 1-osios apylinkės teismo nuosprendis J. Borisovui įsiteisės, - tai yra, kai bus ne tik paskelbtas, bet ir peržiūrėtas apeliacine tvarka.

Prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje Vilniaus miesto vyriausiojo policijos komisariato viešosios policijos Migracijos skyriui J. Borisovas pateikė rugpjūčio 19 d. Išnagrinėjęs šį prašymą, Migracijos departamentas rugsėjo 10 d. priėmė sprendimą išduoti leidimą J. Borisovui laikinai pasilikti Lietuvoje. Lietuvos Respublikos pilietybės J. Borisovas neteko praėjusių metų gruodžio 31 dieną, kai įsigaliojo Konstitucinio Teismo nutarimas, kuriuo tuometinio Prezidento R. Pakso dekretas dėl pilietybės J. Borisovui suteikimo pripažintas neteisėtu.

Rugsėjo 16 d. per iškilmes Šv. Jonų bažnyčioje Senatas Vilniaus universiteto garbės daktaro vardus suteiks Šarlotės medicinos centro Širdies chirurgijos departamento vadovui Francis Robicsek iš JAV ir Gėtės universiteto Teisės fakulteto profesorius iš Vokietijos Peter Gilles.

Šiaurės Karolinos Šarlotės medicinos centro Širdies chirurgijos departamento vadovas F. Robicsek su Lietuvos medikais bendradarbiauja nuo 1997 m. Mokslininkas ne kartą universitete skaitė paskaitas, su dėstytojais dalijosi savo patirtimi. Plačios erudicijos mokslininkas yra užpatentavęs 12 naujų chirurginių instrumentų, suradęs raktą Pietų Amerikos majų hieroglifams iššifruoti.

Privatinės, teismo proceso ir lyginamosios teisės profesorius P. Gilles nuo 1993 m. aktyviai koordinuoja bendradarbiavimą tarp Vilniaus ir Vokietijos Gėtės universitetų Teisės fakultetų. Profesorius yra Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Vokietijos teisės centro lektorius ir magistrų bei dėstytojų mainų koordinatorių.

Čečėnų sukilėlių pasiūlymas sumokėti 20 milijonų dolerių tiems, kurie padės sučiupti Rusijos prezidentą, gali išprovokuoti tarptautinį skandalą. Daugiau žodžių karą primenantis čečėnų pasiūlymas pasklido iš Lietuvos. Pareiškimas išplatintas per čečėnų kovotojų portalą, kuris yra vieno interneto paslaugų teikėjo, veikiančio Lietuvoje, serveryje, rašo dienraštis "Kauno diena". Viena interneto portalo - Kavkazcenter. Com - svetainių paskelbė mažai kam žinomos organizacijos, pasivadinusios Antiteroristinio centro prie Čečėnijos respublikos (Ičkerijos) valstybės gynimo komiteto, pareiškimą, kuriame V.Putinas vadinamas karo nusikaltėliu, o už jo galvą siūloma didžiulė premija. Anksčiau dėl šios čečėnų kovotojų internetinės veiklos Lietuvoje sulaužyta daug iečių. Po Rusijos vyriausybės demaršų Lietuvos valdžia mėgino čečėnų portalo veiklą nutraukti. Galiausiai prasidėjo bylinėjimasis. Valstybės saugumo departamentas (VSD), kaip viena konflikto pusių, bylą pralaimėjo, nes ekspertų komisija nenustatė, kad Kavkazcenter. Com propaguoja terorizmą ir kursto tautinę nesantaiką, kuo būtent portalą kaltino VSD. Šiame procese aktyviai veikė Seimo narys Petras Gražulis, kuris "Kauno diena" sakė, kad Rusija negali diktuoti Lietuvai, kaip jai elgtis kiekvienu atveju. Tuo tarpu Seimo Užsienio reikalų komiteto narys Sergejus Dmitrijevas "Kauno diena" sakė, kad "toks pataikavimas čečėnų teroristams Lietuvai garbės nedaro, ypač po baisios tragedijos Beslane".

Atsikirtio Maskvai. "Mes siūlome 20 milijonų dolerių premiją valstybėms, organizacijoms ar pavieniems asmenims, kurie aktyviai padėtų Čečėnijos respublikai (Ičkerijai) sulaukiant karo nusikaltėlių Vladimirą Putiną, dabar einantį Rusijos Federacijos prezidento pareigas", - rašoma pareiškime, kuris paskelbtas sukilėlių tinklalapyje. Pareiškime V.Putinas kaltinamas tuo, kad Čečėnijoje vėl pradėjo karą, ir teigiama, kad Rusijos prezidentas yra atsakingas už praėjusios savaitės tragediją Beslane, kur per apsiaustį vidurinėje mokykloje ir jos šturmą žuvo mažiausiai 326 žmonės. "Putinas kaltas dėl daugybės gerai suplanuotų veiksmų, kuriais siekiama diskredituoti teisėtą nacionalinę čečėnų tautos išsivadavimo kovą su užsienio agresoriumi, tarp jų kruvino karo prieš vaikus ir suaugusiuosius Beslane organizavimo", - teigiama pareiškime.

LNK televizijos laidoje "susitiko" Lietuvos min. pirm. Algirdas Brazauskas ir Darbo partijos pirm. Viktoras Uspaskichas pasikalbėti Seimo rinkimų klausimais. *M. Vidzbelio nuotr.*

AMBASADORIUS V. UŠACKAS RAGINA UKRAINĄ NELAUKTI PAKVIETIMO, O VYKDYTI AMBICINGĄ PASIRUOŠIMO NATO IR ES NARYSTEI PROGRAMĄ

Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas, rugsėjo 14 d. Vašingtone surengtoje konferencijoje "Ukrainos perėjimas į pastovią demokratiją" ("Ukraine's Transition to a Stable Democracy") perskaitė pranešimą tema "Ko gali išmokti Ukraina iš Baltijos valstybių patirties įgyvendinant demokratines reformas."

Konferenciją, kurioje dalyvavo daugiau nei 200 JAV, Europos ir Ukrainos atstovų, organizavo Ukrainos kongreso Amerikos komitetas, vienijantis 20 ukrainietišku organizacijų visoje Amerikoje.

Savo kalboje ambasadorius ir buvęs vyriausiasis derybininkas dėl narystės ES V.Ušackas pasidalino Lietuvos integracijos į Europos Sąjungos (ES) ir NATO patirtimi bei sakė, kad "didžiausia Lietuvos išmokta pamoka yra tai, kad integracija prasideda namuose."

"Integracijos uždaviniai yra sunkūs, reikalaujantys nemažų politinių pastangų, o kartais politinio ar ekonominio pasiaukojimo. Tačiau mes negailėjome pastangų, nes buvome įsitikinę, kad tai yra naudinga Lietuvos žmonėms," kalbėjo ambasadorius.

"Siekti integracijos uždavinių mano šaliai buvo lengviau, nes narystė ES ir NATO buvo realus tikslas su aiškia perspektyva. Todėl mes manome, kad Vakarai turi suteikti Ukrainai, aiškia narystės perspektyvą, kokią turėjo ir Lietuva. Toks žingsnis tik paskatins Ukrainos vadovus ir visuomenę drąsiau ir greičiau vykdyti ambicingas reformas, kurios reikalingos pačių ukrainiečių gerovei." - dalindamasis Lietuvos patirtimi kalbėjo ambasadorius Ušackas. Jis pažymėjo, kad: "siekiant saugios ir turtingos platesnės Europos, atėjo laikas, kada ES, NATO ir Ukraina turėtų pastumti debatus link bendro su-

tarimo, kurio išdavoje "ES ir NATO sveikins Ukrainos pasirinkimą tapti ES ir NATO nare bei padės Ukrainai įgyvendinti šį siekį, jei Ukraina vykdys ir tęs reikalingas vidines reformas, patvirtinančias narystei ES ir NATO keliamus reikalavimus".

"Kita vertus, jūs neturėtumėte laukti pakvietimo dėl narystės, o darbus turite pradėti jau šiandien, nenukeldami jų rytdienai. Tikros demokratijos ir laisvosios rinkos sukūrimas yra nenuilstamų pastangų bei sistemingo darbo rezultatas," - V.Ušackas.

"Artėjantys prezidentiniai rinkimai Ukrainoje taps savotišku "lakmuso popieriumi", parodysiančiu Ukrainos demokratijos brandumą. Laisvi, sąžiningi bei skaidrūs rinkimai ir rinkiminė kampanija šį rudenį bus tas faktorius, kuris nulems tolimesnes Ukrainos santykių su ES ir NATO perspektyvas."

"Ne mažiau svarbu yra įgyvendinti teises ir adminis-

tracines reformas, kurios pažabotų korupciją ir nusikalstamumą, bei sukurtų skaidrų ir atsakingą viešosios administracijos sektorių, atitinkantį Europinius standartus"- dalinasi savo patirtimi Lietuvos ambasadorius.

"Įgyvendinant laisvosios rinkos reformas, atveriant rinką inovacijoms, investicijoms, ir palaipsniui harmonizuojant nacionalinius teisinius aktus su ES teisyne, jūs ne tiek pamaloninant Europos Komisiją, kiek įgyvendinant reformas, atveriančias sėkmės duris jūsų šaliai".

"Tuo tarpu Ukrainos- ES veiksmų plano, kuris šiuo metu yra ruošiamas, priėmimas ir įgyvendinimas yra puikus kelrodis laipsniškai ekonominei integracijai ir gilėjančiam politiniam bendradarbiavimui su ES," kalbėjo V.Ušackas, kuris pats 2000m. buvo pirmasis Lietuvos vyriausiasis derybininkas dėl Lietuvos narystės ES.

Lietuvos ambasados informacija

LIETUVOJE – PIRMOJI TURIZMO VERSLO MISIJA JAV KELIONIŲ ORGANIZATORIAMS

Rugsėjo 14 dieną Lietuvoje pirmą kartą vyko verslo misija JAV kelionių organizatoriams ir žurnalistams. Į misiją pakviesta 20 kelionių organizatorių ir 5 žurnalistai iš įvairių Amerikos vietų. Verslo misijos tikslas – pristatyti misijos dalyviams Lietuvos turizmo galimybes, užmegzti naujų kontaktų, reklamuoti Lietuvą, kaip saugią ir patrauklią turistams šalį, skatinti atvykti kuo daugiau turistų iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Misiją organizuoja Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos, Lietuvos ambasada JAV ir VŠĮ "Lietuvos turizmo fondas".

Statistikos departamento ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenimis, 2003 m. lankytojų iš JAV skaičius, palyginti su 2002 m., padidėjo

3 proc. Š.m. sausio-balandžio mėnesiais, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, atvykstančiųjų iš JAV į Lietuvą padaugėjo net 23 proc. (5,6 tūkst. lankytojų). 2003 m. Lietuvos viešbučiuose buvo apsistoję 13,3 tūkst. svečių iš Amerikos, arba 4,5 proc. daugiau nei 2002 m. Vidutinė apsistojimo trukmė buvo 2,4 paros. Pirmąjį 2004 m. ketvirtį viešbučiuose svečių iš JAV skaičius išaugo net 33,4 proc. Vidutinė apsistojimo trukmė – 2,8 paros. Rugsėjo 14-ąją rengiama verslo misija – pirmoji tokia Baltijos šalyse. Amerikiečiai susitiko su Lietuvos kelionių organizatoriais, pramogų verslo atstovais.

Lidija Lukšytė, Valst. turizmo departamento prie Ūkio min. atstovė viešiesiems ryšiams

Doloresa Kazragytė**XXXII
NASTELE NEBUVO
KVAIŠELĖ**

Mums atrodė, kad Nastelė truputį suvaikėjusi ar kvaištelėjusi. Ji – mano močiutės (jau seniai mirusios) sesers duktė. O man kas – teta? Turbūt. Taigi teta Nastelė – įdomi asmenybė. Kai per vasaros atostogas gyvenau pas močiutę mažame miestelyje, Nastelės šeima gyveno kitame trobos gale. Turėjo 11 vaikų. Belikę buvo penki. Vienas sūnus – iš prigimties nebylys. Močiutė mirė. Nastelės trys dukros ištekėjo. Ir užsitraukė Nastelė dukterų nemalonę: nevažiuoja auginti anūkų. Nė pas vieną. “Aš taip pavargau nuo vargo, rūpesčių, mirčių. Negaliu nė pagalvoti apie anūkų auginimą. Geriau eisiu į Senelių namus”.

Kai gyvenau jau Kaune, kartais Nastelė atvažiuodavo pas daktarus. Stipriai apkabindavo, apiberdavo garsiais bučiniiais. Pati liesa, raukšlėta, netikinti, “su charakteriu”. Kai vyriausiam sūnui gimė trečias, pagrandukas, Nastelė išbėgo iš tėviškės ir apsigyveno pas draugę. Nuomojo kambarėlį – 5 rub. Per mėnesį. Gavo pensiją. Pašvilpkit!

Ir štai Nastelei jau 60. Išgirdau, kad mane teta “atsivertė” (nepriklausomybe dar nė nekvepėjo). Tapo tikinti. Kokius trejus metus jos nemačiau. Kartą – skambutis. Atveriu duris – Nastelė.

- Atvažiavau operuotis. Akį užvilko, visai nebematau.

Operavo. Viskas gerai. Dar savaite pabuvo pas mane.

Teta, - ryžausi paklausti kartą, - gavau laišką iš tėviškės. Rašo, kad esi pasidariusi labai tikinti. Ir kad su kažkokiu

Leonu “susidėjai”, Ar gali būti?

- Rašo, rašo... Tik apšnekėt. A, Žmonės... “Susidėjusi”... Ar tai mano amžiuje? Tegu šneka. Pirkau per pusę su Leonu trobelę už miestelio. Noriu vieną kartą savo kampa turėti. Leoną visi kvailėliu laiko. Gal toks ir yra, bet geras, tykus kaip vaikas. Padeda man malkas sutvarkyti, daržą sukasa, palaisto. Ir kam kliūvame? Leonėlis ir jaunystėje ne koks vyras tebuvo. Kažin kokia liga. Sako, visai moterų neturėjęs. Du žmoneliai mažutėliai esava ir gyvename. O įtikėjau... Irgi per Leoną. Pradėjo mūsų namely vaidentis...

- Eik, teta! Kas per nesąmonės?!

- Ne eik, ne eik. Trečią naktį guliu, girdžiu, Leonas parėjo. Aiškiai “pasivaišinęs”, už kibiro užkliuvo. Girdžiu – atgulė. Užknarkė. Jau vėl grimztu į miegą... Tik dunkst. Durys į priemenę atsidarė. O buvau užsklendusi. Atsikeliu, einu uždaryti. Tik stalas čiūžt ir pavažiavo. Aš pastvėriau už kampu, jaučiu – kažkas traukia. O nieko nėra. Paleidau. Neatlaikiau. Tai jis tik čiūžt per aslą ir dunkst į sieną. Ėmiau žegnotis, ko trisdešimt metų nedariau. Tą naktį mislijau numirsiu. Lova pradėjo kilnotis. Puodo dangtis švyst per orą, per visą trobą. Mėnesiena buvo. Klaiiku. Sustingau, nebegalėjau nė pajudėti. O Leonas, girdžiu, knarkia. Kai atsipeikėjau po viso to siaubo, nuėjau pas Leoną į trobą ir prasidėjau iki aušros. Netikėjo ir Leonas. Susapnavai, sako. Parodžiau jam dangtį kampe, stalą prie sienos nučiuožusį, šv. paveikslą, nukritusį ir nesudužusį, bet vis tiek netikėjo. Dieną saulė, darbai, gyvuliukai... Ir man pradėjo rodytis, kad susapnavau. Kitą naktį abu nemie-

gojom. Ir nieko. Dar kitą – irgi nieko. Trečią naktį Leonas vėl parėjo išgėręs, nuėjo gulti. Ir prasidėjo... Bulvės pradėjo lėkti iš krepšio ir bumbsėti į aslą. Ir taip – kai tik Leonas išgėręs, tai ir prasideda. Nuėjau pas kleboną. Papasakojau. Atlikau išpažintį. Už visą gyvenimą. Verkiu, verkiu parpuolusi. Pašventino trobą. Du mėnesius – tylu. Po to ir vėl. Nebekreipiau dėmesio. Pripratau. Ir klebonas taip patarė. Tik melskis, sako, ir nieko nebijok.

Klausiausi tetos kalbos ir galvojau: “Nastelė kvaištelėjo. Suvaikėjo”. Juokiasu. Ji ne- pyko. Tik pasakė: “Vaikeli, kai ateis senatvė, suprasi, kiek mažai težinai apie save ir pasaulį”.

Praėjo trys vasaros. Viena žiemą Nastelė numirė. Pašarvota gulėjo savo trobelėje. Dukros neatvažiavo. Leonėlis verkė ir verkė. Žmonių ne- daug. Vaišės kuklios. Anei pasigėrė kas, anei kalbėjo daug. Tylu per laidotuves, tylu ir po.

Gulėjau naktį jos lovelėje ir laukiau “vaiduoklio”. Nieko neįvyko. Leonas sakė, kad Nastelė užgeso tyliai. Nei sirgo, nei ką, o vieną vakarą pasakė: “Pastatyk žvakę ir pasėdek šią naktį. Prieš rytą numirsiu. Išpažinties priėjau. Susitvarkiau”. Leonas užpyko už tokias šnekas, bet pasiliko. Nastelė gulėjo tyliai, gal už- migo. Ir jis užsnūdo. Pabudo – Nastelė šaukia. Sako: “Už- dek žvakę ir melskis. Jau tuoj išeisiu”. Leonas vykdė visus įsakymus. Melstis pradėjo, žvakę uždegė. O kai baigė rožančių, ji ir sako: “Pagiedok ką nors”. Tik užtraukė “Sveika Marija, motina Dievo” – Nastelė atsiduso, ir viskas. Taip ir išėjo.

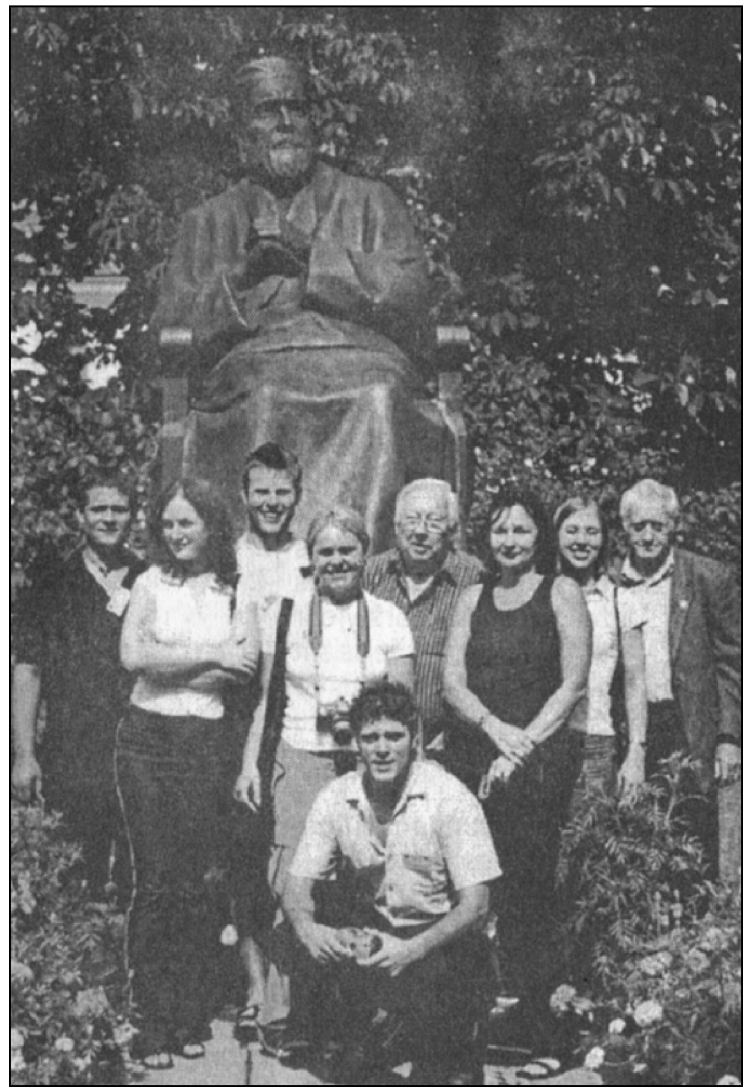
Po pusės metų gavau Nastelės sūnaus laišką. Rašė, kad Leoną žaibas nutrenkė. Stovėjęs po medžiu. O po mėnesio ir Nastelės trobelė sudegė. Niekas ten nebegyveno. Kas galėjo padėti? Elektros ne- buvo. Tai nuo ko užsidegė? Taip ir neišaiškėjo.

Kai nuvažiavau po poros metų, Nastelės kapą radau apleistą, gelsvom laukinėm gėlelėm žydintį. Visai netoli ir Leonas guli.

Trobelės tik pamatai likę. Dar dvi obelys ir didelis beržas. Žmonės vengia tos vietos. Daro vingi, eidami į ganyklas, nors per čia kelias perpus trumpesnis. Bet, sako, ne- jauku. Ir tas degėsių kvapas – nedingsta, ir gana. Pati tai patyriau.

Koks paslaptingas tas gyvenimas.

O Nastelė tikrai nebuvo kvaišėlė.

Kai rugpjūčio viduryje Pasaulio lietuvių bendruomenės 35 kraštų atstovai suvažiavo į Birštoną aptarti įvairių reikalų, tai PLB pirm. Gabrielius Žemkalnis su jaunimo atstovais aplankė mūsų tautos žymūno savo senelio Jono Jablonskio paminklą Marijampolėje.

Konferencija apie laiko reikšmę lietuviui prasidėjo renginiai, skirti Laikrodžių muziejaus 20 metų įkūrimo jubiliejui paminėti.

Šiomet Lietuvos dailės mu- ziejaus padalinys - Klaipėdos

laikrodžių muziejus - mini 20- metį ir Laikrodžių skyriaus įkūrimo 25-metį. Šiuo metu Laikrodžių muziejaus fon- duose ir ekspozicijų salėse saugoma daugiau nei 14 tūk- sančių įvairių eksponatų

**Keturiasdešimt antrasis “Dirvos”
NOVELĖS KONKURSAS**

Organizatorius: Korporacijos Neo-Lithuania vyriausioji valdyba JAV-se

Finansavimas iš A.A. Simo Kašelio palikimo

Tematika: Autoriams suteikiama neribota teisė pasirinkti novelės temą.

Reikalavimai: Konkursui siunčiamos novelės privalo būti parašytos mašinėle ar kompiuteriu su lietuvišku raidynu dvigubais tarpais tarp eilučių ir dvių su puse centimetrų lauku ir turi būti neilgesnės kaip 20 puslapių. Rašiniai privalo būti pasirašyti slapyvardžiu. Šis slapyvardis užrašomas ant pridėto užklijuoto vokelio, kuriame įdėta auto- riaus tikroji pavardė, adresas ir telefono nume- ris. Atplėšiami tik laimėjusių vokeliai. Nepre- mijuoti rankraščiai negražinami.

Rašiniai turi būti atsiųsti iki **2004 m. lapkričio 1 d.** (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti adresu:

**“Dirva”, Novelės konkursas,
P.O. Box 19010
Cleveland, Ohio 44119-0010
USA**

Informacija: el. paštu: dirva@ix.netcom.com

Premijos: Pirmoji premija - 500 JAV dolerių, Antroji premija - 300 JAV dolerių

Konkurso rašinių vertinimo komisija sprendžia paprasta balsų dauguma.

**JAUNIMO PATRIOTINĖS POEZIJOS
KONKURSAS**

Skelbiamas ketvirtasis lietuviškos patriotinės poezijos konkursas išeivijos lietuvių jaunimui. A.a. rašytojo Balio Gaidžiūno testamentu įsteigtą konkursą globoja JAV LB Clevelando apylinkės valdyba.

Konkurse gali dalyvauti mokiniai nuo 12 m. amžiaus ir gimnazijas baigusieji iki 25 metų.

Skiriamos 4 premijos:

2 po 150 dol.

2 po 100 dol.

Vertinimo komisiją sudaro dr. Jolita Kavaliūnaitė, Aldona Miškinienė ir Rita Balytė.

Savo sukurtą ir niekur nespausdintą eilėrašį reikia pasirašyti slapyvardžiu ir pažymėti amžių. Atskirame lapelyje užrašyti slapyvardį, vardą, pavardę, amžių, adresą ir telefono numerį. Tą lapelį įdėti į atskirą voką, ant voko užrašyti slapyvardį, užklijuoti ir jį drauge su eilėraščiu iki 2004 m. gruodžio 1 dienos siųsti vertinimo komisijos pirmininkei:

**Dr. Jolitai Kavaliūnaitei
3332 Boyne Rd.
Barberton, OH 44203
USA**

STEBUKLŲ ŠALIS LIETUVA

Lipinukas ant jaunuolio krūtinės sutvirtino mano pažūrą į Baltijos kelio reikšmę šiandien.

Turėjau laimės gyventi tada, kai per Lietuvą, į kitas Pabaltės šalis, nusitiesė pasaulį nustebinęs „Baltijos kelias“. Pavyko pamatyti jį iš tolo ir iš arti. Prieš 15 metų iš tolo jį mačiau televizoriaus ekrane ir laikraščiuose. Iš arti, ties 16-ju kilometru (nuo Vilniaus) jį „mačiau“ dalyvaudamas jo 15-mečio minėjime. Dabar jau stovėjau spausdamas rankas tautiečių, kurie prieš 15 metų patriotų grandinėje spaudė kitų patriotų rankas.

Minėjiman prie 16-jo kilometro sukvieta Sajūdžio ir (pirmųjų okupacijų pogrindžio organizacijos) Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos Vilniaus skyriai. Susibūrimo dalyvavo ir Lietuvos istorijoje sau žymią nišą iškalęs Lietuvos Antrosios Respublikos faktinis pirmasis prezidentas Vytautas Landsbergis.

Pasaulyje yra nuostabių dalykų. Kai kurie jų vadinami septyniais ar net devyniais „Pasaulio stebuklais“. Kaip vienas dalyvių stebėjusių Baltijos kelią iš užsienio, gavau garbės minėjime pasidalinti mintimis su dalyviais. Pareiškiau savo tvirtą įsitikinimą, jog Baltijos kelias yra Dešimtas pasaulio stebuklas. Kitas į jį panašus – Kinijos siena buvo pastatytas vergų. Baltijos kelią per Lietuvą nutiesė pavergtos Lietuvos laisvų širdžių ir laisvų sielų lietuviai. Sava simbolika jis privertė likusį pasaulį sulaukyti kvapą ir pajusti laisvės troškulio jėgą.

Dabar, pasikeitus pasauliniam geopolitiniam žemėlapiui ir Lietuvos vietai jame, turėtume kasdien gyventi kvėpuodami Baltijos kelio dvasiniu palikimu, didžiuotis tuo ir kitais mūsų tautos nuostabiais žygiais ir statyti Lietuvos ateitį ant gėrio pamatų. Nes per daug čia ir užsieniuose kai kurie tautiečiai, lyg su pasigardžiu, kalba ir rašo tik apie tai, kas yra negera ir bloga Lietuvoje. Blogio pasaulyje būta prieš mus ir bus po mūsų. Mūsų tautai pastarojo šimtmečio didžiausias blogis – dešimtmečiais užsitęsusi Sovietų okupacija išnyko... Tai įvyko dėka kovojusių, o ne vien tik blogį skaičiavusių. Jų dėka priespauda išnyko iš Lietuvos padangės. Tad turime džiaugtis ir didžiuotis tokiais žygiais, kaip Baltijos kelias.

Deja, vietoje to šiandien per daug niurnėjimo. Per daug dūsavimo, vietoje didžiavimosi, vietoje subūrus draugus patriotinei veiklai, pasistojus

ant didvyrių ir didmoterių pečių. „Ar dėl tokios Lietuvos buvo stovėta Baltijos kelyje?“ dažnai lyg iš aukštybių į Lietuvą ir savo tautą žvelgdami klausia garsiakalbiai tikrai ar tik neva ten stovėjusieji. Sunku pasakyti, kas dėl kokios Lietuvos tada stovėjo. Jei stovėjo prieš pavergtą ir už laisvą nepriklausomą Lietuvą, stovėjo „dėl tokios“, kokia ji yra šiandien. Jei kurio stovėjusio mintyse buvo finansinė buhalterija ar tobula, po 50 metų tautą fiziniai ir dvasiniai žalojusio komunizmo, netobulų žmonių atstatyta Lietuva, aišku, kad tokie stovėjo ne „dėl tokios“ Lietuvos. Negi kam nors tada vaidenosi mintis, jog nusimetusi surūdijusias Maskvos grandines Lietuva staiga, per keletą metų, turės tokį gerbūvį, kokį per 2 su viršum šimtmečius sunkiu darbu ir rizikingais verslais sukūrė JAV žmonės? Juk esama skirtumo tarp dienos ir nakties, lygiai kaip tarp galimybių laisvai statyti ir atstatyti materialiai komunizmo nuniokotą valstybę, kai tas uždavinys tenka dvasiniai apskurdintai ir apipūštai tautai. Nežiūrint viso to, Lietuva padarė stebuklingą pažangą. Tik palyginkime su tuo, kas vyksta Rytuose nuo mūsų. Matomai Baltijos kelias Lietuvai buvo pagrindinė užtvvara nuo blogio iš Rytų.

Be reikalo rimtai klausomės dejonų, kad „nebėra Baltijos kelio dvasios“. Aišku, kad negalima atstatyti istorinių įvykių dvasios kitu laiku, kitokiom aplinkybėm, kaip pažengus amžiuje negalima atstatyti jaunatvės dvasios. Tie, kurie laukia neįmanomo, vietoje šiandien kūrę patriotinę dvasią šiose aplinkybėse, ko gero ims dejuoti, kad partizanai šiandien nebesikasa į bunkerius ar kad jaunuoliai nebesusidėgina, kaip Kalanta. Juk šiandien ir partizanai ir buvusieji tremtiniai ir jaunimas stovi prieš kitokias kliūtis valstybės pažangai, kovoja kituose frontuose ir turi kovoti atitinkamais ginklais.

Nelauktai sukakties diena – rugpjūčio 23-ąją šviesiu Baltijos kelio palikimu patikėti padėjo troleibuso stotelėje ant jauno vilniečio krūtinės pastebėtas Baltijos kelio lipinukas. Neiškentęs jaunuolį paklausiau, ar jis stovėjo Baltijos kelyje. „Ne, buvau per mažas“, – paaiškino jis, ir su pasididžiuoju pasigyrė, kad jo tėvai tada ten stovėjo. Manau, tai daug ką mums, vyresniesiems, pasako. Padarykime iš to veiksmingą išvadą.

Lietuva yra stebuklų šalis, kuo, deja, ir patys pakankamai nesididžiuojame ir užsienie-

Sukako 15 metų, kai pusantro milijono Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojų susikibo rankomis ir sudarė gyvą grandinę pasauliui pademonstravo tarpusavio solidarumą. Piliečių sudaryta gyva grandinė taryk nusidriekė kelis šimtus kilometrų nuo Vilniaus iki Talino. **ELTA**

R.PAKSO BENDRAŽYGIS PARAŠĖ KNYGĄ

Buvęs nušalintojo prezidento Rolando Pakso komandos narys Edmundas Ganusauskas visuomenei pristatydamas savo knygą „Taikiny Nr.1“ teigė pateikiąs „šiokią tokią“ atsvarą ir antrąją nuomonę apie vadinamąjį Prezidentūros skandalą. R.Pakso bendražygiai tikisi, kad ši knyga išliks istorinis šaltinis ateities kartoms.

E.Ganusauskas teigė, kad vos pradėjęs dirbti R.Pakso komandoje iš karto planavo rašyti knygą, tačiau nemanė, kad ši kadencija truks taip trumpai ir išvys tokių „skaudžių“ dalykų. E.Ganusauskas tvirtino, kad patekęs į Prezidentūrą bijojo nepatenkinti R.Pakso lūkesčių ir tikisi, kad jo knyga bus „buvimo šalia prezidento šioks toks pateisinimas“.

E.Ganusauskas teigė, kad jo knyga yra lyg antra pusė tos nuomonės, kuri nebuvo išreikšta viešai visuomenėje.

čiams nesigarsiname. Ar daug užsienyje girdima apie Kryžių Kalno stebuklą? Tame kalnelyje tautinė krikščioniška dvasia kovėsi ir laimėjo prieš tironų buldozerius. Be šv. Kazimiero sarkofago yra dar Šiluvos šventovė, apie kurią išgirdę stebisi, kad apie ją nėra anksčiau girdėję, net JAV katalikai, Marijos garbintojai. Juk, pagal **Lietuvių Enciklopediją**, Šiluvoje „Šv. Marijos apsireiškimas laikomas pirmuoju žinomu Europoje“. Deja, mažai kam žinomas, net ir tai, kaip stebuklingai Šiluvos šventovė kėlė tautos dvasią virš komunizmo priespaudos miglų, žmonėms nugalint įvairiausias prispaudėjų kliūtis. Ar mūsų partizanų bunkeriai ir kovų keliai nėra pasaulio dėmesio vertas stebuklas? Kur kitur tai rasi? Panašiai, kaip ir per 20 metų išsilaukęs Katalikų Bažnyčios „Kronikos“ leidimo

Pristatydamas knygą autorius dėkojo visiems jam padėjusiems žmonėms ir teigė konsultavęsis su teisininkais, kad „išvengtų keršto“.

Knygos pristatymo metu autorius pirmąjį egzempliorių įteikė nušalintajam prezidentui Rolandui Paksui, pastarasis dėkojo E.Ganusauskui už „pilietinę drąsą ir žmogiškąją poziciją“. Pasak R.Pakso, autorių jis pažįsta jau 25-erius metus ir žino, kad E.Ganusauskas negali tylėti, kai „aplinkui neteisybė, šmeižtas ir dezinformacija“. R.Paksas vylėsi, kad knyga nebus uždrausta.

Knygos pristatyme dalyvavusi Liberalų demokratų informacijos centro vadovė Jūratė Overlingienė, skaičiusi žurnalistams knygos ištraukas, teigė, kad pati šią knygą skaitė neatsitraukdama. Pasak jos, knygoje surašyta „tiesa, kurios buvo mažiausiai visur, kur mes ją galėjome skaityti ar matyti.“

SULAUKĖ MILJONIERIAUS PARAMOS

Prieš naujo sąvartyno statybą protestuojantys Kazokiškių gyventojai įgijo turtingą finansinį rėmėją. „Lietuvos rytas“ rašo, kad visas su teismais susijusias išlaidas išpareigojo padengti Amerikos lietuvis verslininkas Gediminas Gruodis. Jis pasamdė stebuklas. Kalbėkime apie tuos ir kitus stebuklus ir atsirem-

kime į juos šių dienų nusi-vylimams į patriotinę veiklą paversti. Lietuvai reikia patriotų veiklos, o ne dūsavimų. Juk ir Baltijos kelyje tada ne visi stovėjo. Skaičiau apie atokiau nuo grandinės stovėjusį lietuvių, kurs reporterio paklaustas, kodėl neina įjungti į grandinę, atkirto: „O ko? Juk ten muilo neduos“. Tada būta muilininkų. Ne mažai muilininkų ir šiandien. Ne jie mums pavyzdys.

Vilius Bražėnas

Pristatyme taipogi dalyvavusi pagal R.Pakso koalicijos sąrašą į Seimą kandidatuojanči Marija Aušrinė Pavilionienė teigė, kad ilgai rinko tinkamiausią šiai knygai žanrą: siaubo romanas, trileris, politinis trileris, tačiau, pasak jos, jai artimiausias apibūdinimas atrodo „niekšybės istorija“. Pasak jos, E.Ganusausko knyga tęsia Vakarų Europoje ir Amerikoje populiarią dokumentinio romano tradiciją.

„Ši knyga yra vertinga tuo, kad ji yra dokumentas. Ji išliks,“ – tvirtino M.Pavilionienė ir linkėjo, kad knyga „Taikiny Nr.1“ būtų išversta į daugelį užsienio kalbų, nes jos nuomone, šiuo metu užsienyje vyraujanti nuomonė apie R.Paksą yra klaidinga.

Ji tikisi, kad šis leidinys suvaidins „didžiulį vaidmenį dokumentinėje istorijoje, košmarinėje istorijoje“.

Knyga išleista 3000 vienetų tiražu, ją išleido Viešojo Įstaiga „Lietuvių tauta“. www.DELFI.lt

garsų advokatą Kazimierą Motieką, kuris Kazokiškių bendruomenės interesus gins teismuose.

Vietinius gyventojus ir milijonierių vienija tas pats rūpestis - naujo Vilniaus apskrities sąvartyno kaimynystė: aplink Zelvos ežerą G. Gruodis supirko bemaž 80 hektarų žemės ir pastatė erdvų namą.

Tačiau pasiryžusios bylinėtis dėl savo teisybės Kazokiškių bendruomenės finansiniu rėmėju tapusiam G. Gruodžiui gali grėsti ilgalaikės ir sunkiai prognozuojamos išlaidos. Nuo pavasario iki šiol vis dar vyksta ginčas dėl skundo nagrinėjimo vietos. Tik tuomet, kai pasibaigs beveik pusmetį užtrukęs ginčas dėl teismų kompetencijos, gali prasidėti kur kas sudėtingesnis kaimo bendruomenės pretenzijų nagrinėjimas iš esmės. **ELTA**

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 25-26 d. Lietuvos Vyčių Vidurio centrinės apylinkės šventkelionė Dievo Motinos parapijos patalpose.

SPALIO 9 d. 5:30 v.p.p. sergančių patepimo mišios Šv. Jurgio bažnyčioje.

SPALIO 9-10 dienomis Mariaus Narbutaičio meno darbų paroda Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje. Rengia vyr. skaučių Židinys.

SPALIO 17 d. 7:30 p.p. pianisto Andriaus Žlabio koncertas Reinberger Hall at Severance Hall.

LAPKRIČIO 13 d. 2:30 v.p.p. plačiai išgarsėjusio Vilniaus kvarteto koncertas Clevelando Meno muziejuje (University Circle). Programoje Beethoven ir lietuvių kompozitorių kūriniai.

LAPKRIČIO 14 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

SUKURKIME SAVO ŠEIMOS HERBĄ!

Balzeko lietuvių kultūros muziejus maloniai kviečia vaikus, tėvelius ir senelius į atnaujinto Vaikų muziejaus atidarymą ir paskaitą-užsiėmimą "Sukurkime savo šeimos herbą!"

Istorikė Violeta Rutkauskienė papasakos apie viduramžius, riterius ir herbus.

Herbai - tai pagal heraldikos taisykles sudaryti ir įteisinti pastovūs skiriamieji ženklai, simbolizuojantys valstybes, miestus, korporacijas, gimines, asmenis. Jie atsirado viduramžiais Vakarų Europoje kaip riterių kariniai atpažinimo ženklai. Ypatinę reikšmę turi valstybės herbas. Jis reprezentuoja nepriklausomą ir suverenią valstybę, yra jos tarptautinis simbolis. Lietuvos valstybiniai heraldiniai ženklai - Vytis, Gediminaičių stulpai, Dvigubas kryžius - buvo naudojami valdovų antspauduose, monetose bei karinėse vėliavose. Herbai buvo būtina bajorijos atributika - jie rodė privilegijuotą padėtį visuomenėje, buvo kilmingumo požymis.

Kūrybingos dailininkės Rasa Ibianskienė ir Virginija Morrison padės visiems, ne tik kilmingiesiems, sukurti savo šeimos herbą.

Mes pasirūpinsime herbo skydu, o jūsų prašome atsinešti spalvinimo reikmenų, spalvoto popieriaus, pieštukus, žirkles.

Iėjimas: \$ 5 vaikui, \$ 1 suaugusiam. Būtina registruotis tel. 773-582-6500, Rita.

Užsiėmimas vyks sekmadienį, spalio 3 d. 1-3 val. po pietų.

Muziejaus adresas: 6500 S. Pulaski Rd., Čikaga

Muziejus atidarytas kasdien nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Sponsored in part by Grants from the Illinois Art Council, Chicago Department of Cultural Affairs, the ECPC.

LIETUVOJE

V. USPASKICHO PARTIJA SKUNDŽIASI POPIEŽIUI

Vilnius, rugsėjo 17 d. (ELTA). Viktoro Uspaskicho vadovaujamos Darbo partijos tikintieji, pasipiktinę Lietuvos vyskupų raginimu netikėti tęstinumu ir darbais nepagrįstus pažadus dalijančiais "gelbėtojais" bei radikalais, apskundė Lietuvos katalikų Bažnyčią popiežiumi.

Kaip pranešė TV3 televizijos kanalo naujienų tarnyba, į Romos popiežių Darbo partija ketvirtadienį kreipėsi laišku, kuriame piktinamasi Lietuvos katalikų Bažnyčios vadovais, viešai suabejojusiais vargšų gynėjais apsimetančių milijonierių - "gelbėtojų" nuoširdumu.

Pasak stačiatikio V. Uspaskicho, jo partijos atstovai "nepitaria, kad Lietuvos hierarchai dalyvautų politinėje agitacijoje". Taip jis aiškino TV3 kanalui savo partijos bendražygių veiksmus.

Savo ruožtu Lietuvos vyskupai pabrėžia, jog Bažnyčia neremia nė vienos konkrečios politinės jėgos. "Bažnyčia prieš kiekvienus rinkimus

patvirtina, kad neremia nė vienos konkrečios partijos, koalicijos ar kandidato, tačiau nededa tarp jų ir lygybės ženklą", - pažymima Lietuvos vyskupų praėjusį savaitgalį išplatintame pareiškime.

V. Uspaskicho partijos tikintieji laiške Romos popiežiumi tvirtina, esą Lietuvos katalikų Bažnyčia diskriminuoja tikinčiuosius pagal tautybę ir politines pažiūras.

ŽINIASKLAIDOS KONKURSAS

Prieš 100 metų mūsų tauta po ilgos ir sunkios kovos atgavo raštą lotyniškais rašmenimis.

Pažymėdami šią kiekvienam lietuviui svarbią sukaktį, JAV LB Krašto Valdyba bei Tautinių mažumų ir išėivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės skelbia žiniasklaidos konkursą.

Konkurse kviečiami dalyvauti JAV LB Apylinkių žiniasklaidos (aplinkraščių, laikraščių, elektroninių tinklapių) kūrėjai. Galima konkursui atsiųsti ir vienkartinį (konkursui sukurtą) leidinuką.

Nugalėtojus rinks bendra JAV LB Krašto valdybos ir Tautinių mažumų ir išėivijos departamento Vertinimo komisija.

Tautinių mažumų ir išėivijos departamentas įteiks keturių laimėtojų LB Apylinkėms premijas. Premijoms skirta \$2,000. Žiniasklaidos konkurso laimėtojai bus paskelbti 2005 m. vasario 16 dieną.

Apylinkių žiniasklaidos pavyzdžius prašom siųsti Vertinimo komisijai iki 2004 m. gruodžio 31 d. šiais adresais: Vidai Bagdonavičienei, T. Kosciuškos g. 30, LT-01100, Vilnius, Lithuania ir JAV LB KV sekretorei, Giedrei Stankūnienei, 329 Cognewaugh Road, Greenwich, CT 06830.

Jūratė Mikšienė, JAV LB įstaigos administratorė

DIRVAI AUKOJO

D.Gutauskienė, Canada 30
A.Banys,
Bloomfield H., MI 25
K.Andruškevičius, Canada . 25
V.Bergas,
W.Hyannispo, MA 20
D.Degesy,
Gates Mills, OH 20
V.Eikinas, Chapel Hill, NC . 20
M.Aukštuolis,
Richmond, OH 20
E.Juodvalkė,
La Grange, IL 20
A.Indreika, Chicago, IL 10
O.Žygas, Cleveland, OH 5
A.Lukas, Dearborn, MI 5
L.Paskus, Canada 5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

(Atkelta iš 5 p.)

LIETUVIŲ FONDAS IEŠKO...

metų LF finansinius duomenis iki 2004 m. gegužės mėnesio pabaigos, kurie rodo, kad yra laikomasi numatytos sąmatos. Jis pažymėjo, kad yra gautas Albinos Lingus 76,000 dol. palikimas, tačiau daugiau informacijų šiuo reikalu nėra.

Daug laiko pašvęsta Vyto Vaitkaus pranešimui apie rugsėjo 19 d. įvykstančias dešimtajias LF golfo žaidynes. Pažymėta, kad į jas išsiųsta apie 140 kvietimų. Golfo žaidynių dieną padės dirbti R. Žemaitienė, A. Tamulis, L. Petrolionienė ir kiti.

Buvo pasidžiaugta, kad pasirašytas bendras LF valdybos ir JAV LB valdybos pirmininkės Vaivos Vėbraitės pareiškimas, duodantis vilčių glaudžiau šių organizacijų bendravimui.

Sekantį LF valdybos posėdį numatyta sušaukti spalio 21 d. PL Centre, Lemonte.

E. Šulaitis

*Tautinės minties puoselėtojai, buv.
Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
pirmininkui*

A.† A.

VYTAUTUI ABRAIČIUI

Amžinybėn iškeliavus, žmonai STELAI, giminėms ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

*ALT Sąjungos Tarybos nariai
Bronė Miklienė ir Juozas Šulaitis*

Century 21
Leaders

Real Estate For You World

The Greens of Lyndhurst
5886 Mayfield Road
Lyndhurst, Ohio 44124

Ričardas Širvinskas
Realtor

440 749-2121

440 443-2100

rsirvinskas@peoplepc.com

- padėdu pirkti, parduoti, išsinuomuoti nekilnojama turta,
- atlieku nemokama nekilnojamo turto analizę,
- profesionalus statybos darbu įvertinimas,
- padėdu surasti finansavimą su minimaliu ar be pradinio įnašo

VISOS KONSULTACIJOS NEMOKAMOS IR KONFIDENCIALIOS!

SPORTAS

42 km 195 m - tiek sostinės gatvėmis, parkais ir skverais nubėgo itin sunkią distanciją pasiryžusių įveikti per 250 lietuvių ir užsieniečių. Pirmojo tarptautinio Vilniaus maratono nugalėtojas tapo vilnietė ėjike Kristina Saltanovič ir latvis Dmitrijus Slesorionokas. Greičiausia tarp moterų buvusi 29 metų K. Saltanovič trasą įveikė per 2 val. 29 min. 10 sek. 22 metų D. Slesorionokas nuotolį baigė per 2 val. 23 min. 35 sek. Maratone Vilniuje startavo bėgikai iš Anglijos, Austrijos, Baltarusijos, Estijos, Japonijos, Latvijos, Lenkijos, Suomijos, Švedijos, JAV, Vokietijos ir Lietuvos. Finišą pasiekė 190 bėgikų.

Į Graikiją išvyko Lietuvos parolimpinė delegacija. Pagal tradiciją parolimpinės žaidynės vyksta tame pačiame mieste, kuriame tais metais rengiama vasaros olimpiada. Rinktinėje yra 11 lengvaatlečių, po vieną plaukiką, sunkiaatletį ir dziudo imtynininką bei aklųjų riedulio rinktinę. Per parolimpinę žaidynių atidarymą, Lietuvos vėliavą Atėnų stadione nešė Atlantos ir Sidnėjaus parolimpinę žaidynių prizininkas, daugkartinis pasaulio ir Europos disko metimo ir rutulio stūmimo čempionatų nugalėtojas kaunietis Rolandas Urbonas. Pajėgiausi pasaulio neįgalūs atletai Atėnuose varžysis nuo šio mėnesio 17 iki 28 dienos.

Lietuvos šiuolaikinės penkiakovės meistrai Edvinas Krungolcas ir Andrejus Zadneprovskis pasaulio taurės varžybų finale Darmštate (Vokietija) finišavo vienas paskui kitą - pirmasis finišo liniją kirto ir pasaulio taurę iškovėjo E. Krungolcas, antras liko

Atėnų olimpinę žaidynių vicečempionas ir šių metų pasaulio čempionas A. Zadneprovskis. Šį sezoną šiuolaikinės penkiakovės meistrams liko tik vienas atsakingas startas - po dviejų savaitių vyksiantis Europos čempionatas Bulgarijoje.

Lietuvos tinklininkai džiaugiasi pergale, kokios seniai nebuvo iškovoję: pirmenybių Termolyje (Italija) finale duetas iš Šiaulių šešiolikmečiai Arūnas Kirsnsys ir Arvydas Mišeikis tapo pasaulio jaunių (iki 18 metų) paplūdimio tinklinio čempionais.

Arvydo Sabonio "Žalgirio" krepšinio centras priverstas aiškintis teisme dėl krepšinininkui Andriui Jurkūnui neišmokėtų pinigų už laikotarpį, kai jau nebežaidė "Žalgiryje". Žaidėjas nori prisiteisti išpūdingą 700 tūkst. litų sumą.

Garsiausias Lietuvos barzdočius Antanas Kontrimas, dalyvaujant Gineso rekordų knygos atstovui, tiesioginės transliacijos metu Londone per "iTV" kanalą pagerino sau priklausantį pasiekimą. 125 kilogramus sveriantis vyras savo barzda iškėlė Anglijos sostinėje dirbančią ir iki 62 kilogramų ir 50 gramų pasunkintą manekėnę iš Jamaikos. 2001 metais Visagine per kantri muzikos festivalį A. Kontrimas iškėlė 61 kilogramą ir 300 gramų sveriančią merginą. Jei iki 2005 metų liepos 15-osios niekas nepagerins A. Kontrimo rekordo, jo pavardė ketvirtą kartą bus paminėta Gineso rekordų knygoje.

Dviračių sporto federacija (LDSF) gavo kelių Lietuvos plento dviratininkų laišką, kuriame prašoma neįtraukti į nacionalinę koman-

2004 metų Lietuvos olimpinė krepšinio rinktinė.

M. Kulbio nuotr.

dą Rasos ir Jolantos Polikevičiūčių. Konfliktas, prasidėjęs Atėnų olimpiados išvakarėse, ne tik nerimsta, bet tampa vis aštresnis.

Ar pavyks Lietuvai tapti 2007-ųjų Europos vyrų krepšinio čempionato šeimininke, nemažai lems "FIBA Europe" komisijos, kuri mūsų šalyje vieši nuo vakar, nuomonė. Su dviejų dienų vizitu Lietuvoje lankosi keturių asmenų grupė, kuriai vadovauja "FIBA Europe" sporto direktorius bulgaras Kosta Iljevas. Kam bus patikėtas 2007 metų Europos pirmenybių vairas, paaiškės po dviejų mėnesių, lapkričio viduryje Taline (Estija) "FIBA Europe" vykdomojo komiteto posėdyje.

Rungtynėmis su Vengrijos rinktinė Lietuvos krepšinininkės šiandien Vilniuje baigia 2005-ųjų Europos čempionato atrankos turnyro A grupės pirmojo rato kovas.

Kauno "Žalgirio" ir Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės vyriausiasis treneris Antanas Sireika su "Žalgirio" komanda ryšį palaikė telefonu - jis gydėsi plaučių uždegimą. Treneris prastai pasijuto grįžęs iš Atėnų olimpinę žaidynių. Nors medikai pripažįsta, jog

liga įsisenėjusi ir gydytis teks ilgai, tačiau A. Sireika yra pasiryžęs su "Žalgiriu" vykti į Suomiją.

Pirmąsias Lietuvos futbolo federacijos (LFF) taurės pusfinalio rungtynes laimėjo ir pusę žingsnio į finalą žengė šalies čempionė Kauno FBK "Kaunas" komanda ir pernykščiai taurės laimėtojai Vilniaus "Žalgirio" futbolininkai. Kauniečiai savo aikštėje 1:0 įveikė Vilniaus "Vėtrą", o žalgiriečiai tokiu pat rezultatu nugalėjo

Klaipėdos "Atlantą". Atsakomieji mačai įvyks rugsėjo 29 dieną.

Rugsėjo 19-23 dienomis tarptautiniame moterų šachmatų mače Šiauliuose jėgas išmėgins dvi tarptautinės didmeistrės: šiaulietė Viktorija Čmilytė ir Jekaterina Kovalenskaja iš Rostovo prie Dono (Rusija). V. Čmilytei tai - egzaminas prieš pasaulio šachmatų olimpiadą, kuri vyks spalio 14-31 dienomis Maljorkos saloje (Ispanija).

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SAŠKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200 th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Fixler Realty Group, Inc.
For first time home buyers,
investors, or for those who wish
to sell their homes, contact
LINAS MULIOLIS
216-387-3204
linas@fixlerrealty.com
or visit our home
on the web at
www.fixlerrealty.com.

**Fixler Realty
Group, Inc.**
Lyndhurst, Ohio

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina,
teikianti jaukią atmosferą. Išdėso valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.